

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő a előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitlár pótlóóra 50 fillér.

Főszerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapfuttató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Terméskilátások.

Az egész országot, kiváltképpen mezőgazdánk felénk tekintettel szemlélik az időjárás különbözőségét, lesik fentről az istenálását, hogy a leendő termés ne adjon csalást, hogy szep reményeik ne dőljenek dugába s verejtékes fáradozásaiknak gyümölcse legyen.

Az Omge terméscseleése ismét megjelent s belőle már nem az a peszimisztikus hang szólal meg, mint előző jelentéséből, mely már egyenest az idej rossz termés lélekharangját kondította meg. Az utóbbi időknek a termésre kedvező időjárása lényegesen megjavította a gazdák kilátásait s ha a természet nem fog másképp határozni, az idej esztendő jó közepes termésel örvendezteteli meg az országot.

De addigra még sok víznek kell lefolyni a Dunán s addigra még száz veszély, ezer baj ronthatja le mindama szép kilátásokat, melyek az egész ország minden részéből beküldött jelentésekből élénk tárnak.

S így tisztán s egyedül a véletlennek vagyunk kiszolgáltatva. Mert a természet szépségét leküzdőnk nem áll módunkban, az tisztán s egyedül annak a felsőbb hatalomnak tartatott lenni, ki az ég madarairól s a mezők liliomairól szokott gondoskodni.

Nem ér semmit a verejtékes munka, hasztalan a szorgalom, a tudás, minden igyekezet: elég egy jégverés, egy késői fagy, valamely földalatti rovar, avagy hirtelen fellépő növényi betegség, hogy az egész esztendő küzdelme hiába való legyen, sem hajl kalásza a vetés, oda a gazda egész esztendői munkája, költsége, semmit sem hoz a megmunkált rög s gond aggodalom jut osztályrészeül annak ki főlős bizalmat helyezett a földre.

S így az ország bizonytalan helyzete egy percere sem szűnik meg. Mindenkor aggodó tekintetek merednek az ég felé, várják a májusi esőt, a szükséges meleget s mindazt az ezer gondot és bajt, ami egy mezőgazdasági ország lakosait ilyenkor elfogja. Bezzeg egy iparon és kereskedelmen alapuló országban kevés gondot okoz az időjárás viszontagságos változása, ott fitytel hányhatnak a természet még oly következtelenségeire is; ők biztosítva vannak az ellen, hogy a két kezük munkája, orcájuk verejtéke nem hiába ömlött, nem hiába szorgoskodott, annak gyümölcse megéri, annak elismerése nem marad el.

S mindez előtérbe kerül ebben az időszakban, a várakozás, a félelem, a rettegés e kínos idejében. Nekünk szegény agrikulturnak államnak mindenkor a felsőbb hatalmak akarata a mérvadó, mert az dönti el a mi jólétünket, avagy egész esztendei koldus voltunkat. A belterjes gazdálkodás, a modern találmányok felhasználása, a kutató elme minden észszerű gondolatának megvalósítása egy jottányival sem mozdítja elő azt a bizonytalan helyzetet, mely a mezőgazdákait folytonosan rettegletti, minden igyekezet mellett is a bizonytalan, sirár jövő képe tárul elébe, semmi biztosítéka sincs, hogy munkája gyümölcseit élvezhesse.

S ha valaha Magyarország Európa éléskamrája lehetett, mégsem irigylődő az a szerep, mit nekünk a sors juttatott, mert az éléskamra immár legtöbbször üres s ha terem is benne valami, annak javát elfogyasztják azok az országok, melyek Európa kincses kamráját képezik.

Az ipar és kereskedelem az ő biztos existenciát nyújtó keresetével messze túlszárnyalta a mezőgazdaság néha zsiros, de legtöbbször csak silány hozamát s ha csak erővel vakok nem akarunk lenni a kínálózó példák iránt, szemmel láthatjuk, hogy az iparral és kereskedelemmel főképpen foglalkozó országok lakosai gazdagok, gondtalan élelet élnek, míg a mezőgazdasági államok kivételképpen lassan, de biztosan elszegényednek.

Mindez kból az az egyetlen tanulság, hogy mindaddig, míg országunk főképpen s elsősorban agrikulturnak állam marad, addigra boldogulása nem várható, mert egy ország fejlődését nem vehetjük a bizonytalanság, a kétségbe biztos martalékául akkor, mikor biztos kenyeret, tántoríthatatlan existenciát nyújtó más foglalkozási ágak is kínálkoznak a számára.

Nemzeti nevelés.

A korunkban kialakult nemzeti szellem és nemzeti ügy legfontosabb védelmezője az iskola. Ha valami, úgy az iskola által láptált nemzeti érzés és szellem tudják felvenni a harcot bárhonnán jövő veszélyes támadásokkal szemben is.

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni ezen okoknál fogva is a nevelésügy, a közoktatás intenzívebb nemzeti jellegét, mert ma nem elég az, hogy hazafiasan neveljünk, de hogy

soka! ne mondjak, ma direkte: fanatizmus-sal kell belé nevelni a gyermekebe és a népbe a magyar faj imádatát és szeretetét.

Ma fel kell véteznünk ifjuságunkat minden oldalról jövő támadásokkal szemben. — Ma nem elegendő, hogy magyarokat neveljünk, de ma már a gyermekeket egy, fajára, nemzetére büszke és féltékeny honpolgárrá kell nevelnünk. Ma már megszünt annak az ideje, hogy bölcs megfontolással mérsékeljük hazafiai érzelmeink megnyilvánulását!

Vegye észre az a gyermek a történelem, a földrajz, az alkotmánytan tanításánál tanárjának, tanítójának lelkeségét. Vegye észre . . . sőt tanítójának véleményéből alkossa meg az egyéni véleményt. — Mert lehet ám valami kevésbé hasznos, sőt határozatlan káros momentumot úgy előadni a gyermeknek, hogy a gyermek fogékony lelke ezt minden utógondolat nélkül magáévá tegye a jövőre nézve, — ami magyarul azt jeleati, hogy ez a generáció 30—50 évig ki is tart megrögzött fellogása mellett.

Ez a lényeg, amit meg akartam írni! Ma a népiszkolától kezdve kell keréztülvinni a nemzeti nevelést, még pedig szerintem a következő csoportosítás szerint:

1. Árpád és a honfoglalás; hivatkozva arra, hogy ez a föld a testvér hű nép hagyatéka.
 2. Szent István és a magyar királyság megalapítása, apostoli cím és jog.
 3. Szent László, Horvátország elfoglalása; kereszties vezér.
 4. Könyves Kálmán; boszorkánypörök eltörlése.
 5. I. Endre és az «Arany bulla», különösen a 31. pont.
 6. IV. Béla és a tatárjárás. — Az ország második megalapítása.
 7. Kun László; a morvamezei ütközet. A magyar nemzet, mint a Habsburg uralom megteremtője.
 8. Utolsó Árpádok; ezek méltatása.
 9. Ugy haladva tovább, nagy súlyt helyezve a nemzeti sérelem és büszkeség tudatának kifejlesztésére.
- Kuruc-korszak. Rákócziak, Bethlen Bocskay stb.
- Francia forradalom; Napoleon proklamációja; Martinovics-léle összeesküvés.
- Szécsenyi munkálkodása.
- Nemzeti szabadságharcunk. Az 1848-as

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testet, megküzd a köhögéssel, válódhat, éjjeli izmódhat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mintogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Ár: 500 fillér 4 — 1000.

törvények, mint a nemzeti boldogulás fő-
feltétele.

Kossuth-kultusz ápolása.

Ezzel vezessük gyermekeinket a jövőbe
Magyarország talajára s akkor virulni kell
ennek az 1000 éves magyar hazának!

Hegedüs Elek.

Történelmi műemlék Stridóváron.

Köztudomású tény olvasóink előtt, hogy
Muraköznek talán egyik faluja sem játszott
oly élelnek szerepet a történelemben, mint
Stridóvár. Ennek igazolására a legutóbbi
időben egy újabb nagyfotósság adata
bukkantak.

Előzményként jelezniük kell, hogy a
stridóvári közönség, élükön lvkó János
plebánossal és Purics Lukács káplánnal,
sajnosan tapasztalva templomuk kicsiny
völlának hátrányait, a kezdeményező lépé-
seket megtették, hogy a kegyúr Festetics
Jenő gróf egyeztessen bele a templom kibőví-
tésébe és járuljon hozzá némi segéllyel.
Ezen ügyben künn is járt Mesterich Aladár
grófi tisztartó, ki a templomot alapos vizs-
gálat tárgyává tette. Ezen vizsgálat közben
történt, hogy a szentély faláról egy helyen
a meszet lekotorták s legnagyobb meglepe-
tésükre egy freskót láttak előlőnni. Ezen
tényt összevetve a hagyománnyal, mely
szerint e templomot Szt. István építtette s
habár a templom ezen idő óta nagy válto-
zásokon ment is át, de mindazonáltal
nagyon valószínű, hogy a szentély ér-
tetlen volt többé kevésbé s ilyenformán
nagy a lehetősége, hogy egy Árpádok korá-
beli falstéményt találtak Stridóváron, mely-
nek mint régi műemléknek nagy becsé
lehet.

Hogy ez tényleg így van e, azt a mű-
emlékeket őrző országos bizottság kikül-

döltje lesz hivataly megmondani, mely bizott-
ság figyelmét az érdekeltek már fel is hívták.
A stridóvári véleménye szerint, ha e kép
tényleg oly régi műemlék, az esetben be-
folyással kell lenni az építkezés művészeti
irányára is, majd ha a templomot restau-
rálják.

— A népkönyvtár mindenki számára
ingyven nyitva van minden vasárnap délután
1/2—1/3-óráig a városházán.

K Ü L Ö N F E L É K .

Álom.

*Kérde, mit ámodtam, Magad mellé vontál
S hogy őszintén írjak: A bársonyos gyepre,
Álmodtam gyönyörű Lehajtott fejedet
Szerelmes álmokat. Mélyen az ólemben,
Álmodtam fölled Keresed az eget
Együtt jártam véled És a csillagokat
Nözegettük együtt De föld hajotam,
A csillagos eget. Nem láttad azokat.
Gyönyörű egy éj volt. Szemeimbe néztél
Égtek a csillagok Azt mondd "ott égnek"
Körülötünk buján Összes csillagai
Nöttek a virágok. A magas egeknek.
Balzsamos illatok Felkacagtam rája,
Betöltte a léget, Hogy milyen bohó vagy,
Bav is varázs fedé Es to büntetésül
A nagy mindenséget. Megloptad ajkimat.
Fátyolt az éjjel Szétfeszített az álmom,
Reánk borította Ennyi volt az egész,
És mi oly boldogan Mi sem tart örökké,
Andalgánk alatta. Mind a semmibe vész.
Bársonyos ölébe S amint megigérted,
Hívogatott a gyep, Mondd el mit álmodtál,
Párjának a madár, En felélem rája,
Ahatót csicsereggett. Azon az éjszakán.*

Agisz.

— A főispán ünneplése. Hogy Bathyány
Pál gróf főispán lemondása a vármegye
lakosságát minden rétegeben mennyire fog-
lalkoztatja, kitűnik abból az érdeklődésből,

mellyel a politikai hullámokt fészült figye-
lemmel kísérik s abból a benső ragaszkodás-
ból, melyet minden legcsekélyebb alka-
lommal a főispán iránt kifejezésre juttatnak.
Így történt ez Péter Pál napjának előestéjén
is, amikor Zalaegerszeg lakossága szokata-
lanul fényes ovációban részesített gróf
Bathyány Pál főispánt azzal a nagyméretű
fáklyás menetel, melyet az ő tiszteletére
rendezett. Ez a fáklyás menet is egyik meg-
nyilatkozása volt annak az általános óhaj-
nak, melyet a vármegye minden egyik
lakosa szíve mélyében táplál, hogy t. i. ma-
radjon meg Bathyány Pál gróf továbbra is
a vármegye főispánja!

— Vármegyei közgyűlés. Zala vármegye
lörv. hatósági bizottsága jun. 28-án rend-
kívüli közgyűlést tartott. Gróf Bathyány
Pál főispán akadályozva lévén, a gyűlésen
Árva Lajos alispán elnökölt. A letárgyalt
láragsorozatból minket a damási bíróvá-
lasztás ellen beadott felebbezési ügy érdekel
közelebből, mely elutasított. De érdekes,
hogy ezzel a petícióval kapcsolatban dr.
Tamás János perlaki ügyvéd, bizottsági tag
felhívta az alispán figyelmét arra, hogy a
főszolgabírák a törvényben biztosított ki-
jelölési joguk gyakorlásánál nincsenek min-
dig figyelemmel a közönség óhajára. Igaz,
hogy a kijelölési jog a főszolgabírák diskre-
cionális joga, de közérdekből kívánatos
lenne, ha ez a jog a közönség kívánalmai-
val összhangban gyakorolhatnék. Árva Lajos
alispán utal arra, hogy a kijelölési a fő-
szolgabíró joga s a kijelölést indokolni sem
tartozik, mégis a főszolgabírák részére a
kijelölési tárgy gyakorlására vonatkozólag
tájékoztatót fog kiadni.

— Kinevezés. A vármegyei alispán, az
Alsólendván felállított hordójelző hivatali
jelzői állásra az eddigi mértékhiitelesítőt,
Faragó Istvánt nevezte ki.

Kirandulás Velencébe.

(Utirajz.)

Velencei tartózkodásunk első napja nekem
keveset jelent. A hajnali hideg szélben megfáz-
tam még a hajón, régi betegeségem ismét elővett,
de iparkodtam leküzdöni. Szant Márk templom
megtekintésére indultam. Mások lelkem csakúgy
szívtá magába a sok látivalól, még akkor is, ha
nem ilyen világraszóló műről van szó, most érzé-
ketlenül hagytott minden. Hiába! Szállásunkra
kellett mennem, hogy lefeküdjem. A gyenge test,
az anyag győzelme a szellem-n!

Sokáig hánykolódtam ágyamon, míg estefelől
megszűntek fájdalmaim. Közben sokszor hallot-
tam, amint a közelben sejtelmesen szép hangon
úti valami harang az órákat. Mintha a multból
jönne ez a hang, a letűnt századoknak egy élő
tanuja.

E hang elvezet a mult idők ködös világába.
Gondolataim végigszaladnak sok szép, nemes,
dicső tetten, felkeresik a Dandolokat, Grimanicat,
Mocenigókat s hirtelen megállnak Marino Faliero
döge előtt.

Faliero, mint a köztársaság tábornoka nagy
szolgálatokat tett hazájának, amely halálból a már
agg férfút nagy lelkesedéssel dűgejének választ-
totta meg. Közel egy éve volt már népe hatalmas
ura, amikor hagyományos szokás szerint zöld
csütörtökön fényes udvari bált rendezett a Palazzi
duce pómás termeiben. A döge nyolcvanegy
éves s jóformán új házias volt akkor, egy előkelő
barátjának vette el szép fiatal leányát. A kedves
háziasszony mindent elkövet vendégei mulattatá-
sára, ami felette sikerül is neki. A jó kedv magas
fokra hágott. Volt a férfiak között egy daliás
levente, Michale Steno nevű, aki halálisan szerette
a döge nevének egyik palota hölgyét, akit mult-
tájban közben magáról megfélekedve, megcsókolt.
Sajnos, e jelenetnek az indultás döge is tanuja
volt. Éktelen haragra lobbant házának nevének
megsértését látta e cselekedetben, amelyet meg-

torlandó, a nemes ifjút imádottja és a fényes kö-
zönség láttára a teremből kiburcoltatta.

A kiutasított nemes őrgyenge futkosott egyik
teremből a másikba. A nagy taűásterembe került,
ahol — hirtelen jött ötlete sugalmazására — a
döge asztalának lapjára írt valamit. E fölirat
feloldozése nagy kavargást, botrányt okozott.
Ugyanis erős sértést foglalt magában a döge
férfi becsülete és felesége ellen. Széleskörű nyo-
mozás indult meg, amely kideríti, hogy az írás
Michale Steno kezéből származik. A döge boszút
lívge a legfőbb törvényszék előtt kér elégtételt.
Az ifjú azt hozza fel mentesül, hogy imádottja
szemeláltára, akit mindennél jobban szeret, tör-
tént megaláztatása elvette esztét, itélőképességét
és nem volt ura azon éjszakán tetten. Az
ítélő tanács tekintetbe veszi a vádolt fiataliságot,
származását, nagy szerelmét s feloldott lelki álla-
potát és meghozza az ítéletet. Ennek értelmében,
minthogy az őgy magántérmszetű volt, a bűnös
2 havi fogházzal és egy évi száműzetéssel súj-
tatik.

A döge nagyon is enyhének találja az ítéle-
tet. De ellene nem tehet semmit sem. Haragja
nem csillapodik, neki súlyosabb elégtétel kell. Ek-
kor értesül a fegyvergyárnak (amely állam volt
az államban) a felügyelőjétől arról, hogy az ősz-
kes alkalmazzottak el vannak keseredve a tanács
önkenye ellen. A felügyelő a tanács ellen izgatja
a haragos fejedelmet, aki hajlandó a harcot a
tanáccsal felvenni. Odáig mennek, hogy összees-
küvst szűnnek, amely nagy veszélybe sodorja
vala az államot. De kitűdött s sok mással
együtt a nyolcvankét éves döget is lefejezték. Így
büntették annak a hazárulását, aki egykor a
háza legjobb fia volt. Erdemiért a dögek koroná-
ja, árulásáért a hőher bárdja lett jutalma.

A tizek tanácsa azonban sokszor hozott
igazságtalan ítéletet. Példa rá a szegény Foxcari
döge. Ő csak hermelin palástos martírja a tizek-
nek, a döge az ő idejében már csak árnya volt
az államfő hatalmának. Hosszu ideig uralkodott,
amely idő a lelki fájdalomnak hosszú láncolata

volt. Három fiát veszítette el azon háborukban,
amelyeket az ő neve alatt indított meg a tizek
tanácsa. Jakabot, legfiatalabb fiát háromszor
idéztek ártatlanul törvény elé, háromszor vonták
inquisitori kegyetlenséggel a kínzó padra, három-
szor csukatták börtönbe és itéltek örökös száműze-
tésre. S mindezt neki, az apának, az állam fejé-
nek jelenlétében. Végig kellett hallgatnia ártatlan
fia jankiáltásait, látnia fia kínjait és könnyeit
anélkül, hogy rajta egy szóval is segíthetett volna.

A kegyes tanács megengedte, hogy a tortu-
rákon elgyötört, száműzetésre induló elítélt el-
bucuszuhassék családjától, de a tizek jelenlétében.
Mert látni akarta a tanács, miként viseli magát
az apa, a döge az «igazságszolgáltatás végrehú-
tása körül.» Kell-e ennél embertelenebb kegyet-
lenség? Ki ne érezne ezen végbucsu irtóztató vol-
tát? Az őrg ezt is kiállotta. Mikor fia kétség-
beesetten lábai elé borult, kérve, hogy használja
hatalmát, szerető atya minden erejét összeszedve,
«a bölcs igazságszolgáltatás»-ban való megnyug-
vára bízta a fiát. A szenvedésekben ennyi még
nem volt elég. Két izben kérte, mentsek fel mel-
tósága alól, természetesen megtagadták. Élete
végén megis letették, de ekkor nem saját kérei-
mére, hanem ellenségei támadásaira és áskálódá-
saira. Legádázabb ellensége Loreday nem nyug-
dott, míg Foxcarit ki nem költöztették a Doge-
palotából. Ez, valamint az új döge megválasztása
az életébe került a sokat szenvedett Foxcarinak.

E szenvedésekben eltelt hosszú élet csak
egy a sok közül. «Velence köveit», melyekről
Ruskin beszél, őh, sokat s rémeset tudnának meg-
sételni!

De hisz Velencének örök dicsőségét nem is
a tanács kegyetlensége és nem is a patriciusok
gőge szerete. Hanem azok, akikhez leereszkedtek
néha-néha a büszke lovagok s akikre méltóztattak
egy-egy mosolyt pazarolni, a nemes asszonyok-
na. A művészek voltak azok. Most már csak az
6 nevük, az ő Velencéjük él, a hajdan féltelmes
nagyságok rég semmivé lettek már.

(Folytatása köv.)

— **Halálozás.** Hunyák Aranka, Hunyák András helybeli szabómester leánya, hosszú szenvedés után 1. hó 2-án 18 éves korában elhunyt. Vasárnap délután temették el nagy részvét kíséretében. Nyugodjék békében.

— **Tanítói kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Steinauer József, Dergovics György, Kuhár Ernő és Steinauer Gérics Mária okl. tanítókat, illetve tanítónőt a muracsányi új állami elemi népiskolához, Szécsi Lajos okl. tanítót a damásai népiskolához tanítóknak kinevezte.

— **Kórház-mulatság Kotorban.** A Csák tornyán létesítendő kórházért nemcsak Csáktornyán érdeklődnek, de felkesednek érte s buzgólkodnak felállításáért Muraköznek minden legkisebb községében is. Erről tesz tanúságot a Kotorban múlt hó 29-én rendezett lavaszi mulatság is, mely a legfényesebb anyagi eredménnyel végződött. Az a 83-06 K a bizonyossága ennek, melyet Pataki Viktor odaváló igazgató-tanító Csáktornyai előjáróságának beküldött, mint tiszta jövedelmét a mulatságnak, melyet a Csáktornyán létesítendő kórház jegyében Kotorban rendeztek. A város előjárósága ezért a tekintélyes küldeményért nemcsak Pataki Viktor igazgató-tanítónak mond hálás köszönetet, de Kotor község lakosságának is, mely felkesedésével s érdeklődésével szép példát statuált Muraköz többi községének, miként kell támogatni a Csáktornyán felállítandó kórház ügyét s hogyan kell annak létrehozását előmozdítani, hogy megvalósítsuk azt a fontos intézményt, melyre egész Muraköznek oly égetően szüksége van.

— **Ipartestületi választások.** A Csáktornyai Általános Ipartestület Plichta Béla körjegyző iparhatósági biztos elnöklése mellett az ipartestületi elnök, előjárósági tagok, valamint előjárósági pótagok megválasztása ügyében f. év június hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott. A szép számban megjelent közgyűlés ipartestületi elnökül Premec Miklós választotta meg. Előjárósági tagok lettek: Bedics Ferenc, Horák Ödön, Horváth Pál, Masztnak József, Megla Gusztáv, Molnár Gáspár, Nádasdi Nándor, Paksica Flórián, Perszlec Ignác, Pintács Károly, Szerb Antal és Troják György. Előjárósági pótagok Domján József, Ferencsina István és Lukács István.

— **Hirdetmény.** Csáktornyai község előjárósága közhírré teszi, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1909. évi III-ad osztályú ker. adó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adókövetési lajstromai Csáktornyai község házában 1909. július 10-től július 18-ik napjáig 8 napi közszemlére kitéve lettek s hogy azok az érdeklődők által a hivatalos órák alatt betekinthetők. Csáktornyai, 1909. július 10-én. A községi előjáróság.

— **A Muraközi pezsgőgyár r. t. Csáktornyai** most tette közzé első évi mérlegét. A 150,000 korona részvénytőkével mintegy 8000 korona nyereséget érték el. A részvénytőkéből 60,000 koronát ingatlanba fektettek. A társaság «Animo» pezsgőkészlete 98,000 korona. Az adósoktól 50,000 kor. követel, ezzel szemben a vállalat tartozása 69,000 kor.

— **A legnagyobb kitüntetésben** «aranyérem»-mel részesült néhány nap előtt a német droguisták egyesületének 1909. évi kiállításán a Fritz Schütz R. T. egeri, csehországi gyár, az ő kiváló minőségű Globus fénymáz kivonatáért, Poló fémlisztifolozóeréért, Globin, Globefine, Brillians fényesítő-keménnyelért, Globus rozsdá eltávolítóért, szalma-

kalaptisztítóért és más más egyéb készítményei révén. Újabb jele ez a kitüntetés annak, hogy ezek a készítmények valóban elsőrendűek és jószág tekintetében pártatlanok. E cég már sok kitüntetésben részesült. Aranyéremmel a párisi 1900. világi kiállításán, Grand Prix St. Louisi 1904. világi kiállításán, arany államérem Nürnberg 1906. Millió háziasszony használja éveken óta a Globus gyártmányokat, melyek védjegye a Globus vörös keresztjében a Fritz Schütz jun. A. G. címmel. Tessék jószágáról meggyőződni.

— **Neogrády-képkiallítás Keszthelyen.** Neogrády Antal, a hirneves fővárosi festőművész képkiallítást rendezett Keszthelyen. A kiállítás július 7-én záródott be. A festőművész 62 drb. szebbnél-szebb képet állított ki, amelyek a lélekben jóleső derűtséget keltenek. Neográdynak rendkívül kedves iránya van, amely a festőművészetben egyedül áll. Képei igaz gyönyörűséget okoztak a látogatóknak. Egy-egy képtől alig lehetett megválni, annyira fogva tartott mindenkit a munka varázsa. Neogrády a kiállítás belépő díjait gallériáival a Balatoni Múzeumnak ajánlotta föl.

— **Egy milliárd.** A Triesti Általános Biztosító Társulatnál (Assicurazioni Generali) biztosított tőkék átlaga elérte az egy milliárd (ezer millió) korona összegét. Ez az első eset, hogy egy magy.-oszl. intézet ily állományt képes felmutatni, amilyent különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyfontosságú közgazdasági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intérményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, amellyel a közönség ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viselkedik.

— **A Drávába fúlt molnár.** Piskor Mátyás muraszentmáriai molnárnak a Drávan túljára épített malma volt. A napokban Piskor megszomjazott, átment tehát a folyó partján lévő «Mekka» csárdába, hogy ott egyet igyék. Körülbelül déli 11 órától délután 3-ig tartott a csendes napközi idodogálás, miközben a szomjas molnár két és fél liter bort keblezett be. Alaposan berugva indult hát vissza malmába, úgy hogy csak a bagóhiten vele élő Meszarics Zsuzsanna segítségével tudott a malomba bejutni. De a berugott molnárnak nem volt maradása, bi-bejárt a ma'omból. Amíg nem egy őrizetlen pillanathban a malomlépcső szélére került és beleesett a Drávába. Azonnal több ember észrevette a balesetet és rögtön egy 8 méteres pónát nyújtottak a folyóban lubickoló ember felé, de ez nem fogta meg a rudat, hanem megmélőlt más módon megmenthették volna, elmerült a víz alá és azóta senki többé nem látta.

— **A Darnay-Múzeum államosítása.** Darnay Kálmán által a nemzethez ajándékozott, múlkincekben gazdag múzeumot új hajléknak 5 termében már teljesen berendezték. Az állam részére való hivatalos átvétel f. hó 7-én történt meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Szalmay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, a múzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségének képviselőjében Mihalik József kir. tanácsos, orsz. felügyelő és Huttli Dezso dr. műépítész vette át a múzeumot. A hivatalos átvétel után az új áll. Darnay-Múzeumot megnyitották a nagyközség részére is. Örvendetes esemény, hogy Sümeg ilyen jelentékeny kulturális áll. intézettel szaporodott. Állami múzeuma eddig csak Budapest és Kassa-nak van, így

a Sümegen létesült múzeum a harmadik az országban. A múzeum ünnepies megnyitása az ősszel lesz.

— **Nyári mulatság.** Leitmann Mihály nyírvölgyi (Balogvec) vendéglőjében ma d. u. júliusi rendezetlik.

— **Kossuth Lajos arcképe—famozaikból.** Egy magyar iparos, Reitmayer Jenő Szondy-utcai díszműasztalos és intarzia-vágó, aki valóságos művésze a maga mesteriségének, elkészítette Kossuth Lajos arcképét és pedig tisztára faberakásokból. Izléses ébenfakerebben van a kép, amely iparművészetünknek valóságos remeke. A kép egyes részletei ében-, palisander-, mahagoni-, külföldi színárnyalatú körtéfből valók s e mozaikdarabokból Kossuth Lajos pompásan sikerült arcma tűnik elő. Magyarországon nem igen tudunk iparost, aki ehhez hasonló művészi tökélyre vitte volna a faberakást, mint ez a zalamegyei, sümegi származású díszműasztalos, aki igazi dicsőséget szerzett ezzel a munkájával a magyar művészi iparnak s aki épp ezért megérdemli a magyar közönség támogatását.

— **Felvétel a kertészeti tanintézetbe.** A budapesti kertészeti tanintézet igazgatósága közzé teszi, hogy az intézet okleveles kertészképző tanfolyamára tíz bentlakó és néhány kint lakó rendszeres tanuló felvételik s ezért folyó évi augusztus 1-éig kell az intézet igazgatóságához folyamodni. A bentlakók az ellátásért évi 600 koronát fizetnek. A földmívelésügyi miniszter minden egyes évfolyamra hat alapítványi helyet létesített, melyre szegénysorsú vagy árva, de jó magaviseletű és jelesebb iskolai bizonyítványú tanulók pályázhatnak. A részletes felvételi feltételeket az intézet igazgatósága (I. Meneš-út 45.) kérelemre közli.

— **A csukaszürke uniformis.** Az osztrák-magyar hadseregbe nemrég vezették be a csukaszürke egyenruhát s a hadügyminiszternek a napokban kiadott rendelete az új egyenruha viselését valamennyi gyalogos csapatnál fokozatosan kötelezővé tette.

— **Rendőri hírek.** Somogyban fokossal intézik el a becsületbeli ügyeket, ha bíróság előtt nem akarják megperálni becsületükön foltot ejtő ügyeket. De ott nyíltan szállnak egymással szembe, győzőn az erő, ha már ilyen a f-flogás. Nálunk azonban alvás közben támadják meg az embert s rabolják ki, majd le-ből kidobálással s orozva készürrással szer-znek maguknak némelyek elégtételt. Így kerültek Novák Antal és Reich János furkashelyi lakosok is a rendőrség hatalmába, mert Szersa Elek-nét a stridóvári úton valami diff-renciáért követ megdöbálták és megsértették s Simoncs Márton bolyonyai lakos is, ki meg Sajnovics Józsefet szurta meg haragból zsebkésével úgy, hogy lekvő betegge tette. Valamennyi ellen a büntető eljárás folyamatosan van.

A bornyilvántartási nyomtatványok kaphatók Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornyán

Köszönetnyilvánítás.
Mindenknek kik felejtethetlen halottunk, Hunyák Aranka temetésén megjelenni s elhunytja fölötti részvétüket kifejezni sziveskedtek, ez uton mond legáltalánosabb köszönetet,
Csáktornyai, 1909. július 5.
A gyászoló család.

törvények, mint a nemzeti boldogulás föltétele.

Kossuth-kultusz ápolása.

Ezzel vezessük gyermekeinket a jövődő Magyarország talajára s akkor virulni kell ennek az 1000 éves magyar hazának!

Hegedüs Elek.

Történelmi műemlék Stridóváron.

Köztudomású tény olvasóink előtt, hogy Muraköznek talán egyik faluja sem játszott oly élen szerepet a történelemben, mint Stridóvár. Ennek igazolására a legutóbbi időben egy újabb nagyfotossága adatra bukkantak.

Előzményként jelezniük kell, hogy a stridóvári közönség, élükön Ivkó János plebánossal és Purics Lukács káplánnal, sajnos tapasztalva templomuk kicsiny voltának hátrányait, a kezdeményező lépéseket megtették, hogy a kegyúr Festetics Jenő gróf egyeztessen bele a templom kibővítésébe és járuljon hozzá némi segéllyel. Ezen ügyben künn is járt Mesterich Aladár grófi tisztartó, ki a templomot alapos vizsgálát tárgyává tette. Ezen vizsgálát közben történt, hogy a szentély faláról egy helyen a meszet lekotorták s legnagyobb meglepetésükre egy freskót láttak előtűnni. Ezen lényű összevetve a hagyománnyal, mely szerint e templomot Szt. István építtette s habár a templom ezen idő óta nagy változásokon ment is át, de mindazonáltal nagyon valószínű, hogy a szentély érintetlen volt többé kevésbé s ilyenformán nagy a lehetősége, hogy egy Árpádok korabeli falfestményt találtak Stridóváron, melynek mint régi műemléknek nagy becsé lehet.

Hogy ez tényleg így van e, azt a műemlékeket őrző országos bizottság kikül-

döltje lesz hivatva megmondani, mely bizottság figyelmét az érdekeltek már fel is hívták. A stridóvári véleménye szerint, ha e kép tényleg oly régi műemlék, az eselben befolyással kell lenni az építkezés művészeti irányára is, majd ha a templomot restaurálják.

— A népkönyvtár mindenki számára ingyen nyitva van minden vasárnap délután 1/2—1/3-órág a városházán.

K Ü L Ö N F E L É K .

Álom.

*Kérded, mit álmottam,
S hogy őszintén írjak:
Álmottam gyönyörű
Szerelmes álmokat.
Álmottam fölöttem
Együtt jártam véled
Nézegetük együtt
A csillag eget.
Gyönyörű egy éj volt.
Égtek a csillagok
Körülöttünk buján
Nöttek a virágok.
Balzsamos illatok
Betölté a léget,
Büvös varázs fedé
A nagy mindenséget.
Fátyolát az áljal
Reánk borította
És mi oly boldogan
Andalgánk alatta.
Bársnyos ölébe
Hívogatott a gyep,
Párjának a madár
Akatóé csicsereggett.*

*Magad mellé vontál
A bársnyos gyepre,
Lehajtád fejedet
Mélyen az ölembé,
Kerested az eget
És a csillagokat
De föléd hajottam,
Nem láttad azokat.
Szemeimbe néztél
Azt mondd "ott égnék"
Összes csillagai
A magas égneknek.
Felkacagtam rája,
Hogy milyen böhö vagy,
És te bantetél
Megloptad ajkimat.
Szétfosztott az álmom,
Ennyi volt az egész,
Mi sem tart örökké,
Mind a semmibe vész.
S amint megígérted,
Mondd el mit álmottál,
En fölöttem akkor
Azon az éjszakán.*

Ágisz.

— A főispán ünneplése. Hogy Batthyány Pál gróf főispán lemondása a vármegye lakosságát minden rétegében mennyire foglalkoztatja, kitűnik abból az érdeklődésből,

mellyel a politikai hullámokat feszült figyelemmel kísérik s abból a benső ragaszkodásból, melyet minden legcsekélyebb alkalmattal a főispán iránt kifejezésre juttatnak. Így történt ez Péter Pál napjának előestéjén is, amikor Zalaegerszeg lakossága szokatlanul fényes ovációban részesített gróf Batthyány Pál főispánt azzal a nagyméretű fátylós menetel, melyet az ő tiszteletére rendezett. Ez a fátylós menet is egyik megnyilatkozása volt annak az általános óhajnak, melyet a vármegye minden egyik lakosa szíve mélyében táplál, hogy t. i. maradjon meg Batthyány Pál gróf továbbra is a vármegye főispánja!

— Vármegyei közgyűlés. Zala vármegye törv. hatósági bizottsága jun. 28-án rendkívüli közgyűlést tartott. Gróf Batthyány Pál főispán akadályozva lévén, a gyűlésen Árvay Lajos alispán elnökölt. A letárgyalt tárgysorozatból minket a damásai bíróválasztás ellen beadott felebezési ügy érdekel közlebből, mely elutasított. De érdekes, hogy ezzel a petícióval kapcsolatban dr. Tamás János perlaki ügyvéd, bizottsági tag felhívta az alispán figyelmét arra, hogy a főszolgabírák a törvényben biztosított kijelölési joguk gyakorlásánál nincsenek mindig figyelemmel a közönség óhajára. Igaz, hogy a kijelölési jog a főszolgabírák diskrecionális joga, de közérdekből kívánatos lenne, ha ez a jog a közönség kívánalmával összhangban gyakorolhatnék. Árvay Lajos alispán utal arra, hogy a kijelölési főszolgabíró joga s a kijelölést indokolni sem tartozik, mégis a főszolgabírák részére a kijelölési tárgy gyakorlására vonatkozólag tájékoztatást fog kiadni.

— Kinevezés. A vármegyei alispán, az Alsólendván felállított hordójelző hivatali jelzői állásra az eddigi mértékhiteltesítőt, Faragó Istvánt nevezte ki.

Kirándulás Velencébe.

(Utirajz.)

Velencei tartózkodásunk első napja nekem keveset jelent. A hajnali hideg szélben megfáztam még a hajón, régi betegségem ismét elővett, de iparkodtam leküzdeni. Szant Márk templom megtekintésére indultunk. Mások lelkem csakúgy szívta magába a sok látivalól, még akkor s. ha nem ilyen világoszóól mőrlől van szó, most érzékellenül hagytott minden. Hiába! Szállásunkra kellett mennem, hogy lefeküdjem. A gyenge test, az anyag győzelme a szellem-n!

Sokáig hánykolódtam ágyamon, míg estefelől megszűntek fájdalmaim. Közben sokszor hallottam, amint a közelben sejtelmesen szép hangon űti valami harang az órákat. Mintha a multból jönne ez a hang, a letűnt századoknak egy élő tanuja.

E hang elvezet a mult idők ködös világába. Gondolataim végigszaladnak sok szép, nemes, dicső tetten, felkeresik a Dandolókát, Grimánikat, Moceniókat s hirtelen megállnak Marino Faliero doge előtt.

Faliero, mint a köztársaság tábornoka nagy szolgálatokat tett hazájának, amely halálból a már agg ferfit nagy lelkesedéssel dűgejének választotta meg. Közél egy éve volt már népe hatalmas ura, amikor hagyományos szokás szerint zöld csüörtökön fényes udvari báli rendezett a Palazzi ducale pompás termeiben. A doge nyolcvanegy éves és jóformán új házias volt akkor, egy előkelő barátjának vette el szép fiatal leányát. A kedves háziasszony mindent elkövet vendégei mulattatására, ami felette sikerül is neki. A jó kedű magas fokra hágott. Volt a férfiak között egy dalias levente, Michale Steno nevű, aki halálisan szerette a doge nejknek egyik palota dígyét, akit mult század közben magáról megfedelkezve, megcsókolt. Sajnos, e jelenetek az indulatos doge is tanuja volt. Éktelen haragra lobbant házának, n. jének megsértését látta e cselekedetben, amelyet meg-

torlandó, a nemes ifjút imádottja és a fényes közönség láttára a teremből kihurcoltatta.

A kiutasított nemes őrdjögve futkosott egyik teremről a másikba. A nagy tüdőcsterembe került, ahol — hirtelen jött ötlete sugalmazására — a doge asztalának lapjára írt valamit. E fölirat felfedezése nagy kavardást, botránnyt okozott. Ugyanis erős sértést foglalt magában a doge ferji becsülete és felesége ellen. Széleskörű nyomonozás indult meg, amely kideríti, hogy az írás Michale Steno kezéből származik. A doge boszút ilvege a legfőbb törvényték előtt kér elégtételt. Az ifjú azt hozza fel mentésűl, hogy imádottja szemeláttára, akit mindennél jobban szeret, történt megaláztatása elvette esztét, itélőképességét és nem volt ura azon éjszakán tettenek. Az itélő tanács tekintetbe veszi a vádlott fiatalágát, származását, nagy szerelmét s feldult lelki állapotát és meghozza az ítéletet. Ennek értelmében, minthogy az ügy magántermésű volt, a bűnös 2 havi fogházzal és egy évi száműzetéssel sújtatik.

A doge nagyon is enyhének találja az ítéletet. De ellene nem tehet semmit sem. Haragja nem csillapodik, neki súlyosabb elégtétel kell. Ekör értesül a fegyvergyárnak (amely állam volt az államban) a felügyelőjétől arról, hogy az összes alkalmazottak el vannak keseredve a tanács önkénye ellen. A felügyelő a tanács ellen izgatja a haragos fejedelmet, aki hajlandó a harcot a tanácsal felvenni. Odáig mennek, hogy összeszkűvst szűnnek, amely nagy veszélybe sodorja vala — államat. De kitűdött s sok mással együtt a nyolevankét éves doget is lefejezték. Így büntették annak a hazárulását, aki egykor a haza legjobb fia volt. Erdemeiért a dogek koronájá, árulásáért a hóhér bárdja lett jutalma.

A tizek tanácsa azonban sokszor hozott igazságtalan ítéletet. Példa rá a szegény Foxcari doge. Ő csak hermelin palástos martírja a tizeknek, a doge az ő idejében már csak árnya volt az államfő hatalmának. Hosszu ideig uralkodott, amely idő a felki fájdalmaknak hosszú láncolata

volt. Három fiát veszítette el azon háborukban, amelyeket az ő neve alatt indított meg a tizek tanácsa. Jakabot, legfiatalabb fiát háromszor idézték ártatlanul törvény elé, háromszor vonták inquisitori kegyetlenséggel a kínzó padra, háromszor csukatták börtönbe és itélték örökös száműzetésre. S mindezt neki, az apának, az állam fejének jelenlétében. Végig kellett halgatnia ártatlan fia jankjáltságát, látnia fia kínjait és könnyeit anélkül, hogy rajta egy szóval is segíthetett volna.

A kegyes tanács megengedte, hogy a tortúrákon elgyötört, száműzetésre induló elítélt elbucszuhassék családjától, de a tizek jelenlétében. Mert látni akarta a tanács, miként viseli magát az apa, a doge az «igazságszolgáltatás végrehajtása körül.» Kell-e ennél embertelenebb kegyetlenség? Ki ne érezne ezen végbucsu irtóztató voltát? Az öreg ezt is kiállotta. Mikor fia kétségbeesetten lábai elé borult, kérve, hogy használja hatalmát, szerető atya minden erejét összeszedve, «a bölcs igazságszolgáltatás»-ban való megnyugvásra biztatta fiát. A szenvedésekből ennyi még nem volt elég. Két ízben kérte, mentsek fel méltósága alól, természetesen megtagadták. Eleve végén megírték, de ekkor nem saját kérelmére, hanem ellenségei támadására és áskálódásaira. Legáézzabb ellensége Loreday nem nyugodott, míg Foxcarit ki nem költöztették a Dogepalotából. Ez, valamint az új doge megválasztása az életébe került a sokat szenvedett Foxcarinak.

E szenvedésekben eltelt hosszú élet csak egy a sok közül. «Velence köve!», melyekről Ruskin beszél, őh, sokat s rémeset tudnánk megélni!

De hisz Velencének örök dicsőségét nem is a tanács kegyetlensége és nem is a patriciusok gögje szerzte. Hanem azok, akikhez leereszkedtek néha-néha a büszke lovagok s akikre méltóztatott egy-egy mosolyt pazarolni, a nemes asszonyoknak. A művészek voltak azok. Most már csak az ő nevük, az ő Velencéjük él, a hajdan félelmes nagyságok rég semmivé lettek már.

(Folytatása köv.)

— **Halálozás.** Hunyák Aranka, Hunyák András helybeli szabómester leánya, hosszú szenvedés után f. hó 2-án 18 éves korában elhunyt. Vasárnap délután temették el nagy részvét kíséretében. Nyugodjék békében.

— **Tanítói kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Steinauer József, Dergovics György, Kuhár Ernő és Steinauer Gérics Mária okl. tanítókat, illetve tanítónőt a muracsányi új állami elemi népiskolához, Szécsi Lajos okl. tanítót a damásai népiskolához tanítóknak kinevezte.

— **Kórház-mulatság Kotorban.** A Csáktornya létesítendő kórházért nemcsak Csáktornya érdeklődnek, de lelkesednek érte s buzgólkodnak fellátásáért Muraköznek minden legkisebb községében is. Erről tesz tanúságot a Kotorban múlt hó 29-én rendezett tavaszi mulatság is, mely a legfényesebb anyagi eredménnyel végződött. Az a 8306 K a biznysága ennek, melyet Pataki Viktor odaváló igazgató-tanító Csáktornya előjáróságának beküldött, mint tiszta jövedelmét a mulatságnak, melyet a Csáktornya létesítendő kórház jegyében Kotorban rendeztek. A város előjárósága ezért a tekintélyes küldeményért nemcsak Pataki Viktor igazgató-tanítónak mond hálás köszönetet, de Kotor község lakosságának is, mely lelkesedéssel s érdeklődéssel szép példát statuált Muraköz többi községének, miként kell támogatni a Csáktornya felállítandó kórház ügyét s hogyan kell annak létrehozását előmozdítani, hogy megvalósítsuk azt a fontos intézményt, melyre egész Muraköznek oly égetően szüksége van.

— **Ipartestületi választások.** A Csáktornyai Általános Ipartestület Plichta Béla körjegyző iparhatósági biztos elnöklése mellett az ipartestületi elnök, előjárósági tagok, valamint előjárósági póttagok megválasztása ügyében f. év június hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott. A szép számban megjelent közgyűlés ipartestületi elnökül Premec Miklóst választotta meg. Előjárósági tagok lettek: Bedics Ferenc, Horák Ödön, Horváth Pál, Masztnak József, Megla Gusztáv, Molnár Gáspár, Nádasdi Nándor, Paksica Flórián, Perszlec Ignác, Pintács Károly, Szerbát Antal és Troják György. Előjárósági póttagok Domján József, Ferencsina István és Lukács István.

— **Hirdetmény.** Csáktornya község előjárósága közhírré teszi, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1909. évi III-ad osztályú ker. adó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adókielégési lajstromai Csáktornya községében 1909. július 10-től július 18-ik napjáig 8 napi közszemlére kitéve lettek s hogy azok az érdeklődők által a hivatalos órák alatt betekinthetők. Csáktornya, 1909. július 10-én. A községi előjáróság.

— **A Muraközi pezgőgyár r. t. Csáktornya** most tette közzé első évi mérlegét. A 150,000 korona részvénytőkével mintegy 8000 korona nyereséget ért el. A részvénytőkéből 60,000 koronát ingatlanba fektettek. A társaság „Animo” pezgőkészlete 98,000 korona. Az adósktól 50,000 kor. követel, ezzel szemben a vállalat tartozása 69,000 kor.

— **A legnagyobb kitüntetésben** (aranyérem) mel részvétel néhány nap előtt a német droguisták egyesületének 1909. évi kiállításán a Fritz Schutz R. T. egeri, csehországi gyár, az ő kiváló minőségű Globus fénymáz kivonatáért, Poló fémtisztítószereért, Globin, Globeline, Brillians fénysítőkeménnyelért, Globus rozsdá eltávolítóért, szalma-

kalaptisztítóért és más más egyéb készítményei révén. Újabb jele ez a kitüntetés annak, hogy ezek a készítmények valóban elsőrendűek és jószág tekintetében páratlanok. E cég már sok kiállításban részesült. Aranyéremmel a párisi 1900. világiállításán, Grand Prix St. Louisi 1904. világiállításán, arany államérem Nürnberg 1906. Millió háziasszony használja évek óta a Globus gyártmányokat, melyek védjegye a Globus vörös keresztjében a Fritz Schulz jun. A. G. címmel. Tessék jószágáról meggyőződni.

— **Neogrady-képkiallítás Keszthelyen.** Neogrady Antal, a hirneves fővárosi festőművész képkiallítást rendezett Keszthelyen. A kiállítás július 7-én záródott be. A festőművész 62 drb. szebbnél-szebb képet állított ki, amelyek a lélekben jóleső derűtséget keltek. Neogradynek rendkívül kedves iránya van, amely a festőművészetben egyedül áll. Képei igaz gyönyörűséget okoztak a látogatóknak. Egy-egy képtől alig lehetett megválni, annyira fogva tartott mindenkit a munka varázsa. Neogrady a kiállítás belépő díjait gavallériával a Balatoni Múzeumnak ajánlotta föl.

— **Egy milliárd.** A Triesti Általános Biztosító Társulatnál (Assicurazioni Generali) biztosított tőkék átlaga elérte az egy milliárd (ezer millió) korona összeget. Ez az első eset, hogy egy magy.-oszl. intézet ily állományt képes felmutatni, amelyet különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyfotosságu közzéadásági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intézményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, amellyel a község ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viselkedik.

— **A Drávába fult molnár.** Piskor Mátyás muraszentmáriai molnárnak a Dráván tutajra épített malma volt. A napokban Piskor megszomjazott, átment tehát a folyó partján lévő „Mekka” csárdába, hogy ott egyet igyék. Körülbelül délelőtt 11 óratól délután 3-ig tartott a csendes napközi idogálás, miközben a szomjas molnár két és fél liter bort keblezett meg. Alaposan berugva indult hát vissza malmába, úgy hogy csak a bagóhiten vele élő Meszarics Zsuzsanna segítségével tudott a malomba bejutni. De a berugott molnárnak nem volt maradása, bi—bejárt a ma'omból. Amig nem egy őrzetten pillanatban a malomlépcső szélére került és beleesett a Drávába. Azonnal több és észrevették a balesetet és rögtön egy 8 méteres pónát nyújtottak a folyóban lubickoló ember felé, de ez nem fogta meg a rudat, hanem még mielőtt más módon megmenthették volna, elmerült a víz alá és azóta senki többé nem látta.

— **A Darnay-Múzeum államosítása.** Darnay Kálmán által a nemzetnek ajándékozott, műkincsekben gazdag múzeumot új hajlékána 5 termében már teljesen berendezték. Az állam részére való hivatalos átvétel f. hó 7-én történt meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőben Szalmay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, a múzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségének képviselőjében Mihály József kir. tanácsos, orsz. felügyelő és Huttli Dezső dr. műépítész vette át a múzeumot. A hivatalos átvétel után az új áll. Darnay-Múzeumot megnyitották a nagyközösg részére is. Öröndetés esemény, hogy Sümeg ilyen jelentékeny kulturális áll. intézettel szaporodott. Állami múzeuma eddig csak Budapest és Kassának van, így

a Sümegen létesült múzeum a harmadik az országban. A múzeum ünnepies megnyitása az ősszel lesz.

— **Nyári mulatság.** Leitmann Mihály nyírvölgyi (Balogvec) vendéglőjében ma d. u. júliás rendezték.

— **Kossuth Lajos arcképe—famozaikból.** Egy magyar iparos, Reitmayer Jenő Szondy-utcai díszműasztalos és intarziavágó, aki valóságos művésze a maga mesteriségének, elkészítette Kossuth Lajos arcképét és pedig tisztára faberakásokból. Izléses ébenlakeretben van a kép, amely iparművészetünknek valóságos remeke. A kép egyes részletei ében-, palisander-, mahagoni-, különféle színárnyalatú kőrféltől valók s a mozaikdarabokból Kossuth Lajos pompásan sikerült arcmása tűnik elő. Magyarországon nem igen tudunk iparost, aki ehhez hasonló művészi tőkélyre vitte volna a faberakást, mint ez a zalamegyei, sümegi származású díszműasztalos, aki igazi dicsőséget szerzett ezzel a munkájával a magyar művészi iparnak s aki épp ezért megérdemli a magyar község támogatását.

— **Felvétel a kertészeti tanintézetbe.** A budapesti kertészeti tanintézet igazgatósága közzé teszi, hogy az intézet okleveles kertészképző tanfolyamára tíz bentlakó és néhány kint lakó rendszeres tanuló felvétetik s ezért folyó évi augusztus 1-éig kell az írtézet igazgató-ságához folyamodni. A bentlakók az ellátásért évi 600 koronát fizetnek. A földmivelésügyi miniszter minden egyes évfolyamra hat alapítványi helyet létesített, melyre szegénysorsu vagy árva, de jó magvasleltű és jelesebb iskolai bizonyítványu tanulókat pályázhatnak. A részletes felvételi feltételeket az intézet igazgatósága (L. Mènesi-út 45.) kérelemre közli.

— **A csukaszürke uniformis.** Az osztrák-magyar hadsereg nemrég vezették be a csukaszürke egyenruhát s a hadügyminiszternek a napokban kiadott rendelete az új egyenruha viselését valamennyi gyalogos csapatnál fokozatosan kötelezővé tette.

— **Rendőri hírek.** Somogyban fokossal intézik el a becsületbeli ügyeket, ha bíróság előtt nem akarják megpreparálni becsületükön foltot ejtő ügyeiket. De ott nyíltan szállnak egymással szembe, győzőn az erő, ha már ilyen a f-fhogás. Nálunk azonban alvás közben támadják meg az embert s rabolják ki, majd leshől kidobálással s orozva készürrással szerzik meg maguknak némelyek elégtételt. Így kerültek Novák Antal és Reich János forkashegy lakosok is a rendőrség hatalmába, mert Szersa Elek-nét a stridóvári úton valami differenciáért követ megdobálták és megsértették s Simonic Márton botornyai lakos is, ki meg Sajnovics József szurta meg haragból zsebkésével úgy, hogy levő beteggé tette. Valamennyi ellen a büntető eljárás folyamatban van.

A bornyilvántartási nyomtatványok kaphatók Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornya

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetlen halottunk, Hunyák Aranka temetésén megjelenési s elhunytja főbb részvétüket kifejezni sziveskedtek, ez úton mond legáltalánosabb köszönetet,

Csáktornya, 1909. július 5.

A gyászoló család.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Drávavásárhely.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora
kajn se predplate i obznane pošiljaju.

za horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređplatna čina je:

Na celo leto 8 kor.

Na pol leta 4 kor

Na četvert let 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni suradnik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Za seme si čisto zrnje priredite.

Ve v žetvi je moći videti, što si obdelava zemlje dobro, redovito. — Ve je moći videti, da niti suša je ne naškodila tak jako onoj zemlji, stera je dobro odelana. Od vala, kak je treba zemlju orati, kulikoput, i zakaj je to tak potrebno, to smo vam već višeput napredonesli. Glavno je dobra ral, dobro obdelavanje zemlje. S dobrom ralom se popravi i najslabeša zemlja, najslabeši funduš. S dobrim obdelavanjem se zatira, fonda perika i kajkakov dvač, zbog steroga na zemli drugo silje rasti nemre.

Najbolje je to onda moći oparati, da zemlja drugomu gazdi dojde v ruke, steru ju bolje obdelava. Kak velika razlika je med delom i delom. Im i povesi gospodar je orat, negda i pognojil, ali zato, kak je sam mogel reći, ovoj zemlji nikaj ne hasni. Kaj bi ne! Zakaj pak ve dobro rodi?! Zato ar je razumnešemu gospodaru u ruke došla. Vidite, još i med brég, na pećini, na skalini si obdelavaju tam stanujući ljudi — segurno, s velikom mukom i težkoćom — zemljčke; i trsiju se, da jim s čim vekšega hasna doneseju. Kak lehkoga obdelavanja su pak tu zemlje, tu niti nebi smelo biti drugački zemelji kak prvi klas.

Ve nišće nema tuliko polja, da si ovi par mekot zemlje nebi mogel vu najbolji rad postaviti. I moral bi se trsiti na to, ar sam zna, da za celutu, za tretju ili još za

vekuš stran mu bolje obrodiju, ako si je dobro obdela. Istina, da to više košta, i vekša briga, trpenje je s tēm, ali ovak i puno vekšega hasna nosiju, pak ovak ne da bi mu se pošemerile zemlje, nego ako su morti i hude bile, ovak si je popravi.

Zvun rali je glavno to, da čisto i čelo seme pasejamo. Naši ljudi malo drobnoga žitka sejaju, zato pak na to niti ne paziju jako. Dostputi niti v jesen još nezna prav, ali bi sajal kakov probni žitek ali ne; ako seja navadno tam gdje je slabeša zemlja zarad d'elje. Kak bi si onda pripravil lepo, čisto zrnje?

Ve je moći videti, da na polju v hrži, v žiti je skorom pol rasulje, vu pšenici čuda modroga cvēta i drugačkoga drača. — Što si ni stisil pred setvom seme, on segurno nema lepo silje. Pak ne samo čisto mora biti seme, nego i čelo. Ve po žetvi si odmah mora skrb zeti gospodar za to da si za seme najlepše, najčeleše zrnje ostavi, ili ako nema takvo, da si ga priredi. — Ne samo zato, ar je ve faleše, nego i zato, ar v jesen lehko več niti nebi mogel dobiti

Ar makar ima što i lepo seme, samo tuliko si ostavi, kaj mu je za seme potrebno, ovo drugo pak predi ponuca. Več vi sami morate znati i videti, što ima lepo silje, gdje bi se mogli za seme zmoći.

Nato je potrebno jak paziti, da ne smeti takvo zrnje ostaviti, za seme, štero je smetljivo bilo (kak tu veliju, črno, ili ako je tabak bil na silju), ar onda drugo leto ni-

kaj nebi obrodilo. Nikvo zrnje, štero je ne vun čelo i lepo, ne smeti za seme ostaviti.

Kak velike zemlje je moći videti, da je jako slaboš silje na nji obrodilo. Ne samo suša je bila tomu zrok, nego i to, da si predi, neg su posejali, nēsu seme tak priredili, kak je potrebno. Samo onda more i žitek lepo rasti, ako se več seme lepo skljuje, pak kaj je glavno, ako je klica zdrava.

Več v jesen nešteriput smo pisali, da predi neg bi sejali, nute si seme s galicom pacati. To je zato potrebno, da se ovi betegi, kaj se morti na zrnju drži, uništiju. Ove betege je ne moći samo ovak videti, pak zato bi nešči misliti, da je njegvo zrnje najlepše i najčeleše. Lehko, da ovo leto nik va falnga ni bila, a kletu pak bi mu pol bilo smetljivo, črno. Zato najte to nigdar zamuditi pred setvom, da št nebi seme s galicom pacali. Galica je čisto fal.

Predi je ne bilo tuliko sakojački betegov, kak ve. Samo što se oče samo malo bolje pobrinuti, zato njegvo silje je uvēk čisto i lepo. Kak si morete zebirati za seme kuruzu, semenicu, ar znate, da samo onda se morate nadjati, da će vam dobro obraditi, ako zdravo, čelo zrnje posejate, ravno tak je to i pri drobnom žitku.

Najte se za onimi ravnati, ki veliju, da su negda tuška posejali, pak zato su lepo žito imeli tam. Ovi bi i to mogli reći, da su se zato ne v topili. To je njiva sreća bila. —

Gjegjernost.

Gjegjernost je najlepše svojstvo junaka i neustrašivost pojedinoga vojnika u ratu, je najviše doprinela k pobiedi u obće a k nagradi dotičnoga na pose. Samo da ima takovih gegjernih junakah i takovih, koji bi sve mogli . . . jezikom — a inače im je, čim samo nekaj zašušti — odmah srdce . . . u turu!

Ali englezki plemenaš lord Berkeley nije bil izmed ovih poslednjih, jer on je u veselom društvu tvrdil, da se nebi nikada dal po pojedinom čovieku orobiti i da se on na putovanju nikad nebi bojal jednoga — pak mekar i tolvaja.

To lordovo zjavi društvo nije hotelo povieriti lordu d'elji tolvaj ili razbojnik, je uviek . . . prezelen nego li naš pitomi čoviek. B d'ava je lord Berkeley dokazival, da provzetnost nije gegjernost i da provzetni napad ve uviek podiegne gegjernomu branitelju, kaj se vidi najbolje onda, kada

dva žandara ulove dese oboružanih razbojnikah. Anda je došlo do oklade ili vadlinge, u kojoj je lord još dal svoju izjavu, da onoga, oblasti nesmiju radi njega progoniti, koj bude u stanju sam njega porobiti, to jest bez pomagača, i da on, lord, neće da se taj kastiguje.

Odmah su se sve novine pobrinile za to, da se ta vadlinga čim dalje i čim više razglasi a lord raznim i naprevejanijim to-povom preporučil.

Bilo pako ih je, koji su se za lordovimi žepi pojagmili, a to tim više, jer ih je sam lord u novinah na to opunovlastil i bez kastege očitovao; ali su zlo prošil, jer lord Berkeley nije bil samo jezikom, već izbilja gegjeren, pak je njihova prevzetnost njegovoj gegjernosti podlegla i oni napadajući na njega, raztizerani, osakaćeni ili dapače i ubiti bili. I tak ih je dan na dan sve manje postajalo, kojim je još volja dohadjala njegove žepu napadati, dok je i ovih riedkih nestalo, kad su videli, da lord nije

šepikurta i da se jednoga pojedinoga izbilja neboji.

Jednoč se je lord dal na putovanje, pak je tom prilikom hotel poglednuti nieku zaninivu i ne davna odkritu spilju u Škotskoj. Put onamo je vodil kroz argylske brdice, gde je baš u ono vrieme glasovili razbojnik Mac Guarry haraći, putnike plienil, a ako bi se suprotivili, i ubijal. Ov razbojnik je o lordovoj okladi takaj u novinah čital, pak pošto su mu njegovi špioni doglasili, da je lord baš sada na putovanju u Škotsku i da će kroz brdine putovati, odlučil je na niekom samotnom miestu ga pričekati i orobiti.

Noć je nadošla i ciela okolica bila je u tami, kad se je Berkeleyeva kočija, u kojoj je lord mirno driemal, približavala. Lord je u kočiji posve bezbrizno i nepripravan driemal pošto je več puno vriemena prošlo, a da ga se nitko nije ufal napadnuti. Kad je kočija na miesto prispiela, gde ju je razbojnik čekal, budu na jedan krat vratca

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE.

Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

Človek se nigdar nesme čisto na ono pustiti, da morti bu zato dobro. Kaj človek zasegurno misli i zna da je dobro, onak mora delati.

Žetva.

Za par dni bude puno polje s žnjaci. Tu je vréme, da gazda pobere doti sada svojemu trudu. Nema poljodjelavca, koj nebi težko čakal on den, da prvič vrece s kosum zitu ili pšenicu, z česa bu novi kruh. Kakov bu? Kak se kaže, jako sladek, ar bu ga malo. Negdi-negdi bu jako dobro žetva, a negdi pak jako slaba. Žita su ščrbasta, prazna, spita, a pšenica pak smetljiva. Najde se i jako lépa, čista pšenica, ali jako malo. — Selve su, kak svi znamo na vnogi mesti zvinule, zato je i silje rédko. Žito se na slamu vido lčpo, zrjuje je ne puno. Svaka deseta las je orazna. — Najlépsi su jecmen i zob. Ovo dvoje bu dobro platilo. A kaj najviše važe pred nami, onoga bu malo, i to je pšenica. Kak statistika kaže, najbolje stoji silje, droben žitek vu Dunátulu, de smo i mi. Banat, kak čitamo, je dosti slab. I ako ga pšenice ne, onda je i mela draga. A toga treba pri hiže najviše. Najveksi siromak nemre bez toga živeti. A čena je ran pšenični meli tak gori skočila, da strašno. Pred par leti smo najfinišu melu po 12—14 kr. kupovali kilu, a denes več 25—26 kr. plačamo za nju. Kak je to velika težkoča za one, koji na kile nosiju z štacuna, to svaki dobro zna.

S ovum prilikum moramo spomenuti, da si je vnogi gazda sam kriv, ako mu je pšenica smetljiva. V dobru zemlju nju poseja, pak nazadnje kaj dobi? Sam tabak. Zakaj? Samo zato, jer se mu mili vun dati onih par fillerov, kaj galic košta. Naši prededi su pacali pšenicu, a vezdešnji gazdi zanemariju ov posel. A to je jedino vračtvo proti tabaku. Na kratkoma spisemo, kak se ima pšenica pacati. — To je jednostavna stvar, ali itak se najde takov čovek, koj niti to nerazmi. — Na jeden hektoliter vode zemino po kile galic. Ako očemo, da se

galic predi rezatali, denimo ga v dva litre vrúče vode, i galic se nam za par minul vun rezatali. Ovo vlejemo vu zdenčnu vodu, dobro zmešajmo i stim se ima pšenica polevati, — koju smo već predi pripravili v koriti ili v kadi. — Da se s tim polevlje, mora se pšenica pojedno mešati, kaj vodu do svakoga zrna dojde. Dobro je čez taksa vodu nad situ pušćati pšenicu, onda ono sème, kaj odzgor splavava, poberimo skup i denimo na stran. Za sejati pak samo ono sème obrnimo, kaj si na dno sedne. — Ovo je čelo, puno i zdravo. Najbolje je pšenicu v paravnici pacati, jer tu se more voda vun pustiti. A moči je i vkoriti, samo kaj tu malo duže ide. — Još jenput opetujemo, da se pšenica pod jedno mora mešati. — Ali pacati samo tuliko slobodno, kaj mislimo, da bu nam treba za sejati, više ne. — Kajti pacana pšenica je za nikakov drugi hasen ne, samo za to. — Jedni pacanu pšenicu odmah posejaju, a drugi ju susiju. Ako je zemlja vuhka, onda nikaj neškodi, ako mokru pšenicu sejamo. — Ali v suhoj zemlji nevalja, jer kakovo sème se iriško skljuje i ako na hitroma nedobi deždja, onda zgine. Kajti sème najviše vlage treba onda, da se kljuje. Ako klica nedobi vlagu, onda se posuši. Bolje je pšenicu posušiti i onda sejati. Niti se mokra pšenica neda lépo sejati, kajti se skup drži.

Nadalje sème se mora premejati, barem svako tretje leto. Jedno isto sème nevalja više let, kajti se prevrgne.

Nazadnje moramo spomenuti ono, — od česa bi morali najpredi govoriti i to je ono, da se ima pšenica kositi. Kaj za trgovinu ide, s onim nesnim do zadnjega čakati, dok se pšenica čisto doreli. Takovo zrnje nema niti farbu, niti vagu. Za trgovinu moramo pšenicu onda požeti, ili pokositi, da je još ne podpunoma trda. Da je pšenica tak trda kak vojsk, onda je najprilicnejša i najboljša za požeti. Ono sème se vre dostoji v snojpu, dobi farbu modričastu kak oceli. Takvu pšenicu najdraže plačaju.

A kaj za sème kanimo zastavić, čer i tri gosti su se mrtvi zrušili doli, a moramo dati zreli do zadnjega. I tu mo-

moramo opet paziti, da preveć dugo nesmimo zrelići, drugač nam čuda semena vun scuri. —

Još jedno. — Vurgi čovek nikaj neda na to, kakovo sème si zastani za sejati. — Lépsu stran proda, a tuška za se ostani. — Kak se takov čovek more nadjati dobre žetve. Šćim lépsje, boljše sème posejamo, s tim se boljše žetve moramo nadjati. — Tu vam je ve prilika, da si prama tomu pripravite sème za kletu, jer se veli: kak sejas tak buš i zel.

KAJ JE NOVOGA?

— **Potres v Messini.** Još dobro pametujemo na on strahoviti potres, koj je v Južno—Taljanskoj zemlji vnižit više varašov, a Messinu do fundamenta porušil. — Kak čitamo, v Messini se opet ponovlja vu strah, kojega su ne zdavna čutili. — Juliša 1-ga je tam opet jaki potres bil, koj je 10 sekundi trajal. — Vnogo hiž, koje su na novo zazidali, se porušilo. — Isto tak čitamo za Reggio i Mileto varaše. I tam je porušil potres više zidov. Ljudstvo je svu prestrašeno vun bežalo iz varaša, jer su mislili, da bu opet tak, kak je pred par meseci bilo. — Zemlja se da god stepe.

— **Anarkišti.** V Španjolskoj, de je dom anarkištov, su ovi gadi opet strašnu nesreću zrokovali. — V Barcelloni, v Teatro Soriano zvanim orfeumu je predstavu držal jeden komedijaš, koj divje zvéri pitovi. — Ran je tigre peljal napre, da je nešći bombu hitil med ljudi, koja je strašno počila. Naravski, da je na to veliki strah nastal, i kak se razkadel dim, vidli su, da se deset ljudi meće na podu, svi vu krvi. — Niti jeden je ne vumrl, ali svi su težko oranjeni. Galženjak je tē čas svel.

A drugi dogodjaj se v Navna varašu pripetil, — de je Morgador vlastelin veliki obed lat svojim prijateljom. Ran da su jeli, je galženjak čez odprt oblok hitil nutri bombu. — Bomba je na srdinu stota opala i eksplodirala. — Morgador, njegova žena, njihova čer i tri gosti su se mrtvi zrušili doli, a četiri gosti su na smrt oranjeni.

silom otvorena i strašan glas razbojnikov probudi sanjajućega lorda: »Mylord, novce ili život!« — zagrmi kroz noćnu tišinu glas razbojnika i dvie navinjene svetle cievi pištote bile su naperene na lordova prsa.

»Prokletstvo!« — zmrmla lord — »sada sam okladu zgubil.« I tim posegne u žep po bugjelar.

»Je, — izbilja ste zgubili« veli zadovoljnim glasom razbojnik gizevdo — »jer je Mac Guarry lorda Berkeleyya posve sam, i bez ičije pomoći orobil.«

»To nije istina« — veli mirno lord — »jer eno za tobom vidim još jednoga stati.«

»To nije moguće« — zmrmla razbojnik, te se obrne, za da vidi jeli pak izbilja za njim stoji. I to mu je bila propast.

Hitrimom jedne misli spukne lord iz žepa pistolu . . . jedan blisk . . . i razbojnik je streljen ležel na zemlji mrtav.

Lord pako, koj je svojom kruglom uništiti tako glasovitoga i pogibeljnoga razbojnika, odputoval je mirno dalje, te je taj svoj doživljaj rado pripoviedal u svojih družtvih.

Ovo je bil jen junački muž, kakovih med staremi soldati ima više; ali sad ču vam pak pripoviadati o jednom mužu bez straha, kakovih puno nema. Medjutim slie-

deća pripovest nije istinita, ali je vrlo dobro prikazana, kak čovjek može biti bez straha te se neboji ničesa.

Bil je nieki Grof Richard Bezstrah. Već pridavek je sviedočil, da isti pred ničem straha nije poznal. Njegov život je bil osobiti i s kroz drugačiji nego navadnih ljudi, jer kak su drugi išli spavat u večer, on se je iz postelje stajal, a kad su se drugi u jutro na dielo stajali, on si je na počinek legel. Anda je po danu spaval a u noći bdil, te se je u obće govorilo, da on po noći bolje vidi nego li po danu.

Taj grof je bil vrlo bogobojeći čoviek, on je imal čvrstu vjeru, ali pošto je danom uvijek spaval, nije nikada bil niti pri službi božjoj, niti pri prodečtvu, izvan jedan jedini krat svake godine i to na polnoćki. To nije nikada zamudil i pod jednom takovom polnoćkom je metnul svojega meča, kojega je pri svojih noćnih putovanjih uvijek nosil sobom, te ga imal opasanoga, na oltar i dal si ga je po svećeniku blagosloviti i posvetiti.

Grofova pako navada je bila, svake večeri osedlati a onda zasesti svoga konja i odjahati u noć. Tako je on jahal putem bez cilja, sad ovuda onda opet onuda, dok se proli jutru nije vratil domov. Uzpat pako, ako je jahal mimo cirkve ili kapele, to je svaki krat zašel s konja, njega vani privezal

a on sam stupil u cirkvu, onde pred oltarom kleknul, svoje molitve izmolil, povratil se k-svojem konju, zajahal ga i dalje odjahal, za da istu učini, ako opet dojde do cirkve ili kapele.

Da je taj bogobojeći čoviek bil i siromakom dobročinitelj, se razumieva; ali jer po danu nije bilo šujim za govoriti, a po noći nije bilo sa siromaki za govoriti, stoga je on posredno dobro činil i almuštva dieil, kad mu to nije bilo moguće neposredno činiti, pak je u jutro zvonar one cirke, koju je grof kroz noć usetil, uvijek u sviilnoj žackici na oltaru našel nekoliko srebernjakah i dedulicu na kojoj je stalo pisano, da domaći gospodin plebanuš neka ima dobrotu dojućde subote ovu malenkost med domaće siromake razdieht, za da će si svaki moći u nedelju komad mesa u loncu kuhati ili u tronogu peći . . . —

Ovak je opet jedne noći okolo jahal i po navadi pri svakoj cirkvi ili kapeli odsel i u ujoj svoju molitvu obavil i dar za siromake na oltaru ostavil. Putem pak dojde i do jednog groblja na kojeg sredini je bila kapelica, koja je baš onda bila razsvietljena. On po navadi, pred grobljem odsede, konja priveže vani za stup i ide n razsvietljenu kapelicu. Kad je nutar stupil, vidi na sredini na skolkah mrtveca ležali, a okolo odra

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leti 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obzname se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Za seme si čisto zrnje priredite.

Ve v žetvi je moći videti, što si obdelava zemlje dobro, redovito. — Ve je moći videti, da niti suša je ne naškodila tak jako onoj zemlji, štera je dobro odelana. Od vala, kak je treba zemlju orati, kulikoput, i zakaj je to tak potrebno, to smo vam već višeput napredonesli. Glavno je dobra ral, dobro obdelavanje zemlje. S dobrom ralom se popravi i najslabeša zemlja, najslabeši funduš. S dobrim obdelavanjem se zatira, fonda perika i kajkakov dvač, zbog steroga na zemlji drugo silje rasti nemre.

Najbolje je to onda moći operati, da zemlja drugomu gazdi dojde v ruke, šteri ju bolje obdelava. Kak velika razlika je med delom i delom. In i poveši gospodar je orat, negda i pognojil, ali zato, kak je sam mogel reći, ovoj zemlji nikaj ne hasni. Kaj bi ne! Zakaj pak ve dobro rodi?! Zato ar je razumešemu gospodaru u ruke došla. Vidite, još i med brég, na pečini, na skalini si obdelavaju tam stanujući ljudi — segurno, s velikom mukom i težkoćom — zemljčke; i trsjaju se, da jim s čim vekšega hasna doneseju. Kak lehkoga obdelavanja su pak tu zemlje, tu niti nebi smelo biti drugački zemelji kak prvi klas.

Ve nišće nema tuliko polja, da si ovi par mekot zemlje nebi mogel vu najbolši red postaviti. I moral bi se trsiti na to, ar sam zna, da za četrtu, za tretju ili još za

veksu stran mu bolje obrodiju, ako si je dobro obdela. Istina, da to više košta, i vekša briga, trpljenje je s tēm, ali ovak i puno vekšega hasna nosiju, pak ovak ne da bi mu se pošemerile zemlje, nego ako su morti i hude bile, ovak si je popravi.

Zvun rali je glavno to, da čisto i čelo seme pasejamo. Naši ljudi malo drobnoga žitka sejaju, zato pak na to niti ne paziju jako. Dostputi niti v jesen još nezna prav, ali bi sajal kakov probni žitek ali ne; ako seja navadno tam gdje je slabeša zemlja zarad d-telje. Kak bi si onda pripravil lépo, čisto zrnje?

Ve je moći videti, da na pólju v hrži, v žiti je skorom pol rasulje, vu pšenići čuda modroga cvěta i drugačkoga drača. — Što si ni sčistil pred setvom seme, on segurno nema lépo silje. Pak ne samo čisto mora biti seme, nego i čelo. Ve po žetvi si odmah mora skrb zeti gospodar za to da si za seme najlepše, najčeleše zrnje ostavi, ili ako nema takvo, da si ga priredi. — Ne samo zato, ar je v faleše, nego i zato, ar v jesen lehkog već niti nebi mogel dobiti.

Ar makar ima što i lépo seme, samo tuliko si ostavi, kaj mu je za seme potrebno, ovo drugo pak predi ponuca. Več vi sami morate znati i videti, što ima lépo silje, gdje bi se mogli za seme zmoći.

Nato je potrebno jak paziti, da ne smeti takvo zrnje ostaviti, za seme, štero je smetljivo bilo (kak tu veliju, črno, ili ako je tabak bil na silju), ar onda drugo leto ni-

kaj nebi obrodilo. Nikvo zrnje, štero je ne vun čelo i lépo, ne smeti za seme ostaviti.

Kak velike zemlje je moći videti, da je jako slaboš silje na nji obrodilo. Ne samo suša je bila tomu zrok, nego i to, da si predi, neg su posejali, nésu seme tak priredili, kak je potrebno. Samo onda more i žitek lépo rasti, ako se već seme lépo skljuje, pak kaj je glavno, ako je klica zdrava.

Več v jesen nešteriput smo pisali, da predi neg bi sejali, nute si seme s galicom pacati. To je zato potrebno, da se ovi betegi, kaj se morti na zrnju drži, uništiju. Ove betege je ne moći samo ovak videti, pak zato bi nešči misliti, da je njegvo zrnje najlepše i najčeleše. Lehko, da ovo leto nik va faluga ni bila, a kletu pak bi mu pol bilo smetljivo, črno. Zato najte to nigdar zamuditi pred setvom, da št nebi seme s galicom pacati. Gatica je čisto fal.

Predi je ne bilo tuliko sakojački betegov, kak ve. Samo što se oče samo malo bolje pobrinuti, zato njegvo silje je uvěk čisto i lépo. Kak si morete zebhati za seme kuruzu, semenicu, ar znate, da samo onda se morate nadjati, da će vam dobro obroditi, ako zdravo, čelo zrnje posejate, ravno tak je to i pri drobnom žitku.

Najte se za onimi ravnatu, ki veliju, da su negda tuška posejali, pak zato su lépo zito imeli tam. Ovi bi i to mogli reći, da su se zato ne v lopili. To je njiva sreća bila. —

Gjegjernost.

Gjegjernost je najlepše svojstvo junaka i neustrašivost pojedinoga vojnika u ratu, je najviše doprinela k pobedi u obće a k nagradi dotičnoga na pose. Samo da ima takovih gjegjernih junakah i takovih, koji bi sve mogli . . . jezikom — a inače im je, čim samo nekaj zašušti — odmah srdce . . u turul!

Ali englezki plementaš lord Berkeley nije bil izmed ovih poshednjih, jer on je u veselom družtvu tvrđil, da se nebi nikada dal po pojedinom čovjeku orobiti i da se on na putovanju nikad nebi bojal jednoga — pak nekak . . . tolvaja.

To lordovo zjavi družtvo nije hotelo poviere davlji tolvaj ili razbojnik, je uvěk prezeten nego li naš pilomi čovjek. B dava je lord Berkeley dokazival, da prevzetnost nije gjegjernost i da prevzetni nap dač uvěk podlegne gjegjernomu branitelju, kaj se vidi najbolje onda, kada

dva žandara ulove dese oboružanih razbojnikah. Anda je došlo do oklade ili vadinge, u kojoj je lord još dal svoju izjavu, da onoga, oblasti nesmiju radi njega progoniti, koj bude u stanju sam njega porobiti, to jest bez pomagaca, i da on, lord, neće da se taj kaštiguje.

Odmah su se sve novine pobrinile za to, da se ta vadinga čim dalje i čim više razglati a lord raznim i najprevejanijim lo-povom preporuču.

Bilo pako ih je, koji su se za lordovimi žepi pojagmili, a to tim više, jer ih je sam lord u novinah na to opunovlastil i bez kaštige očitoval; ali su zlo prošli, jer lord Berkeley nije bil samo jezikom, već izbilja gjegjeren, pak je njihova prevzetnost njegovoj gjegjernosti podlegla i oni napadajući na njega, raztierani, osakaćeni ili dapače i ubiti bili. I tak ih je dan na dan sve manje postajalo, kojim je još volja dohadjala njegove žepu napadati, dok je i ovih riedkih nestalo, kad su videli, da lord nije

šepikurta i da se jednoga pojedinoga izbilja neboji.

Jednoč se je lord dal na putovanje, pak je tom prilikom hotel poglednuti nieku zaninivu i ne davna odkritu spilju u Škotskoj. Put onamo je vodil kroz argylske brdice, gde je baš u ono vrieme glasoviti razbojnik Mac Guarry haračil, putnike plienil, a ako bi se suprotivili, i ubijal. Ov razbojnik je o lordovoj okladi takaj u novinah čital, pak pošto su mu njegovi špioni doglasili, da je lord baš sada na putovanju u Škotsku i da će kroz brdine putovati, odlučil je na niekom samotnom miestu ga pričekati i orobiti.

Noć je nadošla i ciela okolica bila je u tami, kad se je Berkeleyeva kočija, u kojoj je lord mirno driemal, približavala. Lord je u kočiji posve bezbrizno i nepripravan driemal pošto je već puno vriemena prošlo, a da ga se nitko nije ufal napadnuti. Kad je kočija na miesto prispiela, gde ju je razbojnik čekal, budu na jedan krat vratca

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE.

Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

Človek se nigdar nesme čisto na ono pustiti, da morti bu zato dobro. Kaj človek zasegurno misli i zna da je dobro, onak mora delati.

Žetva.

Za par dni buče puno polje s žnjači. Tu je vréme, da gazda pobere doli sada svojemu trudu. Nema poljodavca, koj nebi težko čakal on den, da prvič vreže s kosum žitu ili pšenicu, z česa bu novi kruh. Kakov bu? Kak se kaže, jako sladek, ar bu ga malo. Negdi-negdi bu jako dobro žetva, a negdi pak jako slaba. Žita su ščrbasta, prazna, spita, a pšenica pak smelljiva. Najde se i jako lépa, čista pšenica, ali jako malo. — Selve su, kak svi znamo na vnozi mesti zvinule, zato je i silje rédko. Žito se na slamu vidio lépo, zruje je ne puno. Svaka desetela las je orazna. — Najlépsi su ječmen i zob. Ovo dvoje bu dobro platilo. A kaj najviše važe pred nami, onoga bu malo, i to je pšenica. Kak štatistika kaže, najbolje stoji silje, droben žitek vu Dunátulu, de smo i mi. Banal, kak čitamo, je dosti slab. I ako ga pšenice ne, onda je i mela draga. A toga treba pri hiže najviše. Najveksi siromak nemre bez toga živet. A čena je ran pšenični meli tak gori skočila, da strašno. Pred par leti smo najfinišu melu po 12—14 kr. kupovali kilu, a denes več 25—26 kr. plačamo za nju. Kak je to velika težkoča za one, koji na kile nosiju z štacuna, to svaki dobro zna.

S ovum prihkum moramo spomenuti, da si je vnozi gazda sam kriv, ako mu je pšenica smelljiva. V dobru zemlju nju poseja, pak nazadnje kaj dobi? Sam tabak. Zakaj? Samo zato, jer se mu mili vun dati onih par fillerov, kaj galic košta. Naši prededi su pacali pšenicu, a vezdešnji gazdi zanemariju ov posel. A to je jedino vračtvo proti t-baku. Na kratkoma spisemo, kak se ima pšenica pacati. — To je jednostavna stvar, ali itak se najde takov čovek, koj niti to nerazmi. — Na jeden hektoliter vode zemino po kile galic. Ako očemo, da se

galic predi rezatali, denimo ga v dva litre vruče vode, i galic se nam za par minut vun rezatali. Ovo vlejemo vu zdenčnu vodu, dobro zmesajmo i stim se ima pšenica polevati, — koju smo več predi pripravili v koriti ili v kadi. — Da se s tim polevlje, mora se pšenica pojedno mešati, kaj vodu do svakoga zrna dojde. Dobro je čež takša vodu nad situ puščati pšenicu, onda ono sème, kaj odzgor splavava, poberimo skup i denimo na stran. Za sejati pak samo ono sème obrnimo, kaj si na dno sedne. — Ovo je čelo, puno i zdravo. Najbolje je pšenicu v paravnici pacati, jer tu se more voda vun pustiti. A moči je i vkoriti, samo kaj tu malo duže ide. — Još jenput opetujemo, da se pšenica pod jedno mora mešati. — Ali pacati samo tuliko slobodno, kaj mislimo, da bu nam treba za sejati, više ne. — Kajti pacana pšenica je za nikakov drugi hasen ne, samo za to. — Jedni pacanu pšenicu odmah posejaju, a drugi ju susiju. Ako je zemlja vuhka, onda nikaj neškodi, ako mokru pšenicu sejamo. — Ali v suhoj zemlji nevalja, jer kakovo sème se iriško skljuje i ako na hitroma nedobi deždja, onda zgine. Kajti sème najviše vlage treba onda, da se kljuje. Ako klica nedobi vlagu, onda se posuši. Bolje je pšenicu posušiti i onda sejati. Niti se mokra pšenica neda lépo sejati, kajti se skup drži.

Nadalje sème se mora premejati, barem svako tretje leto. Jedno isto sème nevalja više let, kajti se prevrgne.

Nazadnje moramo spomenuti ono, — od česa bi morali najpredi govoriti i to je ono, da se ima pšenica kositi. Kaj za trgovinu ide, s onim nesimim do zadnjega čakati, dok se pšenica čisto doreli. Takovo zrne nema niti farbu, niti vagu. Za trgovinu moramo pšenicu onda požeti, ili pokositi, da je još ne podpunoma trda. Da je pšenica tak trda kak vojšk, onda je najpričnejša i najbolša za požeti. Ono sème se vre dostoji v snopju, dobi farbu modričastu kak ocel. Takvu pšenicu najdraže plačaju.

A kaj za sème kanimo zastavit, ono moramo dati zrelići do zadnjega. I tu mo-

moramo opet paziti, da preveč dugo nesimimo zrelići, drugač nam čuda semena vun scuri. —

Još jedno. — Vurgi čovek nikaj neda na to, kakovo sème si zastani za sejati. — Lepšu stran proda, a tuška za se ostani. — Kak se takov čovek more nadjati dobre žetve. Štim lepše, boljše sème posejamo, s tim se boljše žetve moramo nadjati. — Tu vam je ve prilika, da si prama tomu pripravite sème za kletu, jer se veli: kak sejas tak buš i žel.

KAJ JE NOVOGA?

— **Potres v Messini.** Još dobro pametujeno na on strahoviti potres, koj je v Južnoj—Talijskoj zemlji vnižil više varašov, a Messinu do fundamenta porušil. — Kak čitamo, v Messini se opet ponovlja vu strah, kojega su ne zdavna čutili. — Juliuša 1-ga je tam opet jaki potres bil, koj je 10 sekundi trajal. — Vnogo hiž, koje su na novo zazidali, se porušilo. — Isto tak čitamo za Reggio i Mileto varaše. I tam je porušil potres više zidov. Ljudstvo je svu prestrašeno vun bežalo iz varaša, jer su mislili, da bu opet tak, kak je pred par meseci bilo. — Zemlja se da god stepe.

— **Anarkišti.** V Španjolskoj, de je dom anarkištov, su ovi gadi opet strašnu nesreću zrokovali. — V Barcelloni, v Teatro Soriano zvanim orfeumu je predstavu držal jeden komedijaš, koj divje zvéri pitovi. — Ran je tigre peljal napre, da je nešči bombu hitil med ljudi, koja je strašno počila. Naravski, da je na to veliki strah nastal, i kak se razkadel dim, vidli su, da se deset ljudi mece na podu, svi vu krvi. — Niti jeden je ne vumrl, ali svi su težko oranjeni. Galženjak je té čas vusel.

A drugi dogodjaj se v Navna varašu pripetil, — de je Morgador vlastelin veliki obed dal svojim prijateljom. Ran da su jeli, je galženjak čez odprt oblok hitil nutri bombu. — Bomba je na srđinu stola opala i eksplođirala. — Morgador, njegova žena, njihova čer i tri gosti su se mrtvi žrušili doli, a četiri gosti su na smrt oranjeni.

silom otvorena i strašan glas razbojnikov probudi sanjajućega lorda: »Mylord, novce ili život!« — zagrmi kroz noćnu tišinu glas razbojnika i dvie naviniene svetlečie pistole bile su naperene na lordova prsa.

»Prokletstvo!« — zmrmla lord — »sada sam okladu zgubil.« I tim posegne u žep po bugjelar.

»Je, — izbilja ste zgubili« veli zadovoljnim glasom razbojnik gizdavo — »jer je Mac Quarry lorda Berkeleyya posve sam, i bez ičije pomoći orobil.«

»To nije istina« — veli mirno lord — »jer eno za tobom vidim još jednoga stati.«

»To nije moguće« — zmrmla razbojnik, te se obrne, za da vidi jeli pak izbilja za njim stoji. I to mu je bila propast.

Hitinom jedne misli spukne lord iz žepa pistolu . . . jedan blisk . . . i razbojnik je streljen ležal na zemlji mrtav.

Lord pako, koj je svojom kruglom uništil tako glasovitoga i pogibeljnoga razbojnika, odpućoval je mirno dalje, te je taj svoj doživljaj rado pripoviedal u svojih družtvih.

Ovo je bil jen junački muž, kakovih med staremi soldati ima više; ali sad ču vam pak pripoviedati o jednom mužu bez straha, kakovih puno nema. Medjutim slie-

deća pripovest nije istinita, ali je vrlo dobro prikazana, kak čovek može biti bez straha te se neboji ničesa.

Bil je nieki Grof Richard Bezstrah. Već pridavek je sviedočil, da isti pred ničem straha nije poznal. Njegov život je bil osobiti i s kroz drugačiji nego navadnih ljudih, jer kak su drugi išli spaval u večer, on se je iz postelje stajal, a kad su se drugi u jutro na dielo stajali, on si je na počinek legel. Anda je po danu spaval a u noći bdil, te se je u obće govorilo, da on po noći bolje vidi nego li po danu.

Taj grof je bil vrlo bogabojeći čoviek, on je imal čvrstu viero, ali pošto je danom uvijek spaval, nije nikada bil niti pri službi božjoj, niti pri prodečtvu, izvan jedan jedini krat svake godine i to na polnočki. To nije nikada zamudil i pod jednom takovom polnočkom je metnul svojega u-eća, kojega je pri svojih noćnih putovanjih uvijek nosil sobom, te ga imal opasanoga, na oltar i dal si ga je po svećeniku blagosloviti i posvetiti.

Grofova pako navada je bila, svake večeri osedlati a onda zasesti svoga konja i odjahati u noć. Tako je on jahal putem bez cilja, sad ovuda onda opet onuda, dok se proti jutru nije vratil domov. Uzput pako, ako je jahal mimo cirkve ili kapele, to je svaki krat zašel s konja, njega vani privezal

a on sam stupil u cirkvu, onde pred oltarom kleknul, svoje molitve izmolil, povratil se k-svojem konju, zajahal ga i dalje odjahal, za da istu učini, ako opet dojde do cirkve ili kapele.

Da je taj bogabojeći čoviek bil i siromakom dobročinitelj, se razumieva; ali jer po danu nije bilo snjim za govoriti, a po noći nije bilo sa siromaki za govoriti, stoga je on posredno dobro činil i almušta dielil, kad mu to nije bilo moguće neposredno činiti, pak je u jutro zvonar one cirke, koju je grof kroz noć usietil, uvijek u svilnoj začkici na oltaru našel nekoliko srebernjakah i cedulicu na kojoj je stalo pisano, da domaći gospodin plebanuš neka ima dobrotu dođuće subote ovu malenkost med domaće siromake razdieliti, za da će si svaki moći u nedelju komad mesa u loncu kuhati ili u tronogu peći . . . —

Ovak je opet jedne noći okolo jahal i po navadi pri svakoj cirkvi ili kapeli odsel i u ujoj svoju molitvu obavil i dar za siromake na oltaru ostavil. Putem pak dojde do jednog groblja na kojeg sredini je bila kapelica, koja je baš onda bila razsvietljena. On po navadi, pred grobljem osede, konja priveže vani za stup i ide n razsvietljenu kapelicu. Kad je nutar stupil, vidi na sredini na skolkah mrtveca ležati, a okolo odra

— **Buna v jednim reštu.** Iz Varšo varaša pišeju (to je v Ruskoj), da su se vu vilnajsčim reštu pobunili reštanti, s kojum prilikom je 14 ljudi ostalo mrtvi i četiri su na smrt oranjeni. — Jeden pazitelj je pregledal rešte. Išel je od celle, do celle, de su reštanti zaprli. — Da je došel od jednoga rešta, de su četiri zaprli, reštanti su ga nutri cuknuli k sebi, vrata zaprli, a njega pak s noži i s bajanetom zaklali. — Onda su vkrej zeli od pazitelja ključe i oružje i susednih reštv sedem reštantov vun pustili. Na veliku larnu su tri pazitelji dobežali ta, ali ove su areštanti najenput zatukli. Ve su areštanti steli vuji. Ali straža, koja je bila na dvoru, je na nje strelala, i četiri reštanti su ostali mrtvi, a dva su težko oranili. — A ovih drugih pet su prčk skočili čez zid. — Ali straža je bežala za njim i podjedno strelali na nje, tak, da su se tri mrtvi zrušili. — Ve su samo dva ostali. — Jeden je skočil v jednu vodu, da prčk preplava, ali predi kak bi doplaval do brega, dobi je jednu kuglju i odmah je zniknul vu vodi. — A zadnjega reštanta su štražari obkolili. Da je videl da nemre nikud—nikam vuji, zel je vun noža, kojega je pri sebi nosil i prerezal si je štrajaka.

— **Bomba med črešnjami.** Iz Petergrada javiju, da su si ruski anarkišti na strašen način spunili volju nad jednom Barktadse Marija zvanom ženom. Ova mlada žena je prije spadala med revolucijonište, ali potlam je stupila vun i dala se zapisati med redare. — Anarkišti su se zbog toga strašno razsrdili na nju, de bi nju mogli skončati, ali žena njim se svigdar posmeknula zmed ruk. — Ve su se k takvomu putu obrnuli, de su nju sprevarom vmorili. — Mlada žena se ran odpravila v Tiflisu v onu palacu, de redari imaju svoj stan. Pred palacom nju je pčakal jen čovek, i ponudi njoj črešnje, koje je v korpici imel. — Žena je s veseljem zela prek koricu i nesla nutri med službenike. Čovek nju je prosil, da naj sprazni koricu, i onda mu naj donese nazaj. — Kak je žena spraznila koricu, najenput samo poči strahovito i ona, i drugi službeniki, koji su okolo nje stali, se rezčehanim telom zrušiju mrtvi na pod. — Na dnju korpice je bila bombe, koja se sprožila, da je žena črešnje vun jemala.

deset sviečah goreti. Kako je bil bez straha, nije ga to niti najmanje pačilo, on projde mirno mimo odra do oltara, svleče rukavice, metne je na štengę od oltara, klekne i moli svoje navadne molitve. U času, kad je molitvu dogotovil, prične u turnu tuči dvanaajsta ura . . . Pol noć! . . . On se stane i hoće iz kapelice oditi, ali u isto vrieme se i mrtvac na odru stane, jer je pol noći . . . razširi ruke i nepuščą grofa iz kapele; medjutim grof nepozna straha, spukne iz koricah svoga maća, zamahne i svom silom udari mrtvaca preko glave tako, da je ov istog hipa na svojem mestu, na skolkah ležal kak i prije i sad je grof mimo odra mirno otišel iz kapele.

Kad je vani zajahal svog konja te već dosta daleko od kapelice odhajal, sieti se, da je u kapelici svoje rukavice na stubah oltara zaboravil. On obrne konja, jave natrag, otide u kapelicu, vzeme svoje rukavice, vrati se ksvomu konju i odjaše dalje . . .

Sada moji dragi čitalci, povedite mi iskreno, koj iz medju vas bi si po zaboravljene rukavice u kapelicu išel?

Em. Kollay.

Ove zene muž je negda spadal med anarkište, ali po vremenu je i on ostavil pajdaše i stal vu službu pri kormanu. — Za nestero leto su ga zbog toga anarkišti s bombom vmorili i žena, da povrne ovu krvoločnost, dala se zapisati med anarkište, da tak spozna one ljudi, koji su njenoga muža zaklali. — Da je spoznala tajnosti ovoga družtva, ostavila je nje i dala se zapisati med redare, kojim je ne meje, kak trispetdeset anarkištov izdala. Ove su sve do jednoga obesili. — Ali ve je i nju dostigla nesreća, a anarkišti se veseliju, da su se jednoga pogibeljnoga neprijatelja rešili.

— **Koj je zmrcvaril svoju ženu.** V Nemesszalók občini, koja stoji na granici med Vas i Zala varmegije se strašna nesreća pripetila. — Bokodi Janoš, 60 let star gazda je čez više let v najlepšim miru živel svojim ženom. Ove dneve su mu dimo pustili sina Jožefa na tri tjedne z med soldatov. — I od onoga dneva, kak je sindimo došel, je nemiren postal Bokodi, kajti je bil strahom za svoju ženu, koja je bila mačuha sinu. Jednu noć, da je žena zaspala, prerezal njoj je šinjaka, odrezal jednoga cecka, na više mesti spotral desnu ruku i s jednim kuhinjskim nožom svu spikal a onda odbežal. — Žena je ne najenput vumrla, nego se doli zavlekla z postelje k zibki, de njoj je dva mesece staro dčete ležalo, hitila se po prečki čez zibku i tak je vumrla. — A Bokodi je na kraj sela, pod jednim krizgal sedel i onak zmešan gledal pred se, mrgotal nekaj sam sebi, tak da mu je ne moći bilo razmeti, a vruki je tiščal krvavi nož, s kojum je ženu zaklal. — Tak su ga našli žandari koji su ga napre zeli, zakaj je to napravil, ali čovek je bez svakoga razuma odgovarjal. Tuliko su sprešali z njega, da je zato zaklal ženu, kajti je bil strahom za nju, da sinom živi. — Nesrećnoga čoveka su odpeljali v Lipótnező, de nore vraćiju.

— **Strčila je svojega muža.** Iz Szentesa pišeju, da je Szabics Imbrova žena rođena Rakoczi Mária strčila svojega muža. Već više let je vu svaji živela žnjim, kajti muž je šocikku držal, a nju je navek tukel i bil. Toga dva tjedne je ob 3 vuri vjutra došel dimo pijan, i posvadir se žnjom. Žena se navoljila vekovečne svaje, i da je muž zaspal, na strašen čin se odlučila. Doli je zela iz stene mužovu pušku, dela nutri patrone, i tak, kaj su deca gledala čista z blizine strčila na muža, koj je s hrblom bil vun obrnjeni. — Muž se niti ne genul, zaspal je zanaveke. Zatim je odišal k redarom i javila se sama, da je muža zaklala. — Njeni muž je kak mi velimo »ezermester« bil ali najviše je vure popravljal i z toga je živel. Lani je i on strelil jednoga djaka, makar ne hotonce. — Szabó Janos djak je jednu Flobert — pušku donesel k njemu na popravek, i da je Szabics zprobal floberta, puška se sprožila i djak se mrtev zrušil doli. — Nenu su zaprli v rešt, a nesrećnu decu je popil, zel pod obrambu.

— **Nesreća jednoga sudca.** Ovoj nesreći nenajmeno para nigdi, kud bumo god hodilo po svētu. Kaj-kaj čitamo i čujemo po svētu, ali za tak žalosten dogodjaj, kak je ov, nebumo čuli nigdar. — Reč je pri ovoj nesreći od jednoga sudca i od jedne žene, koja je bila vu San-Franciško (Amerika) na smrt odsudjena. »Szabadság« zvane novine, koje v Ameriki izhadjaju, pišeju od toga sledeće: Joe Mc Garinu sudcu je moral jako glas drhtati, da je Vite Jelenu, koja je svojega muža zaklala, i koja je na velikim glasu bila zbog svoje lepote na smrt odsu-

dil. Ali odmah ju je s lěpimi rečmi priporučil ravnatelj, da njoj oprosti i obrne smrtnu kaštku na rešt. — Svi su mislili, da njoj ravnatelj da odprost, ali da je došel odgovor, onda je previdel sudec, i ovi drugi, da zahman lěpa molbenica, ravnatelj niti neda čuti, da žena živa ostane, nego je oštro zapovedal, da se ima skončati. I od ovoga dneva je sudec, koj je lěpu ženu na smrt odsudil, žalosten postajal, i negda je tak čutil, kak da ga oće pamet ostaviti.

Juniusa 17-ga bi se morala poleg suda žena skončati, i ova žalostna dužnost je ran na Garija opala, koj je nju na smrt odsudil, i koj bi ve poleg sudbenoga reda moral pred ženom zadnjic prečitati smrtnu odsudu i poleg biti, da ženu skončaju. — Ali sudec je ne došel ob rečenoj vuri na ono mesto, de bi se žena morala skončati, i tak je žena već kak jednu vuru stala poleg hahara pred villamos-stolcom (v Ameriki nevesiju ljudi, nego je zakoleju s takvum jakostjum, kćk to vidimo po varaši de s elektrikom svetiju). Odmah posleju pitat, kaj je sudcom. Za kratko vrme dobeži poslanik i javi, da je Gari sudca mrtvoga našel ležati na podu sprestreljenom glavom. — Odmah su javili čelu tsvar ravnatelj, koj je odredil, da se žena ima nazaj spravili v rešt dok dojde druga zapoved, da se skrucha, i s jednim putom je oštru iztragu podigel, da se vidi, kaj je vu stvari, zakaj se sudec strelil. — I iztraga je strašen dogodjaj donesla na svetlo. Gari sudec je jeden list ostavil sa sobom, koj bez para stori, jer je strahovitno veliki nesreću odkril pred sve, kojih se ov posel tiče. — Njegov list glasi ovak:

»Morti sam bil nori, ali betežen na duši, ali ne sam se mogel boriti proti lepoti ove žene, koja je na smrt odsudjena. — Štel sam nju iztrgnuti vun iz mojeg srčca, ali sve zabadav, s čim sam se bolje boril proti njenoj ljubavi, stim sam bolje čutil, da sam zakapčen i čeli svēt je ne bil pred menom tuliko vrđen, kak njeni pogled. — Pak itak sam nju ja sam odsudil na smrt, makar sam onda da sam sudu prečital, prečutil i pretrpel sve muke peklenske. — Ali moram sam tak napraviti, kajti sam znał, da nju drugi sudec nebi preporučal ravnatelj, za odprost. — Ja sam za stalno misil da bu se njoj ravnatelj smilual pak evo — evo . . . de sam, mora ona vumreći. — I ja sam nju odsudil na smrt, — nju, koja pod svojim prsami nosi iz moje krve krv, iz moje duše dušu, moje lastovito dčete, koje v žnjom skup mora vumreći. Ov strašen, velki grēh tak terši moju dušu, da ne morem duže živeti . . . vumremo zatim svi tri najenput, i samo to vas prosim, koji za nami ostanete, zakopajte na ssvę tri v jen grob.«

Da je ravnatelj prečital ov list, tak se je raztresil, da ne spodobno i ve za stalno zčemuju svi, da na smrt odsudjenoj ženi oprosti, jer na takove reči, na tak žalosten dogodjaj mora i najtrdiše srčce odmeknuti.

Zahvalnost.

Svim onim, koji su pokojnoj nezaboravlenoj Hunyák Zlatici ua sprevedu prisutni bili, i vrhu pokojne učestvovanje izrazili, nek primeju srčcačnu hvalu. Csáktornya, 1909. julius 5.

Tugujuća obitelj.

Gabona árak. — Csienszita.

mmázsa	1 m.-cent,	kor.	fill.
Buza	Pšenica	24 00 —	
Rozs	Hrż	16 20 —	
Arpa	Ječmen	13 00 —	
Zab	Zob	15 00 —	
Kukoricza	Kuruza nova	16 40 —	
Fehér bab	Grali beli	16 00 —	
Sárga bab	zuti	14 00 —	
Vegyes bab	zínésan	13 20 —	
Kendermag	Konopljenoseme	14 00 —	
Lenmag	Len	20 00 —	
Tökmag	Koščice	19 00 —	
Bükköny	Grahorka	16 00 —	

IZÉSI! JO KIVITEL! MÉLTANYOS ÁRAK!

DIVATOS EKSZEREK:

FÜLBEVALÓK, KARKÖRÖK, NYAK-
ÉKEK, GYÜRÖK, MELLTUK ORÁK,
LÁNCSZÓK, ZSUZSÓK, ÉVŐSZKÖZÖK,
EZÜST DISZTANGYMAK, LEGYŰ,
GYÖBB VÁLÁSZTÉKA ÉS
BESZÉRESEI FORRÁSOK.

ZIRNER TESTVÉREK
NYUGATI ÉS KELETI
BUDAPEST, IV. VACZI UTCA 5.
SZEMBEN A KRISTÓFEREL! PORTOS CZIMRE ÜGTELJUNK!
ALA PITYÁTOTY 18 94 H.
KELLO RIZTOSITEN MELLIT VIBREK 15 SZIVESH
KULDK VÁLÁSZTÉKOT.

**Steckenpferd-
Liliumtejszappan**

Legenyhebb szappan arcbőrre és seplő
ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

960 20-40

**MérlegHITELESÍTÉS
:: Mérlegjavítás ::
MérlegKÉSZÍTÉS**

A »Mérlekhitelesítésről« szóló törvény életbe lépése alkal-
mával van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy
műhelyemben mindentéle

mérleget

0. m. karos (balance, egyensúly) tizedes, százados, tolös,
sulyos (skála) marha- és hidmérleg, valamint wagon
mérleg és sulyok javítását gyorsan és pontosan eszköz-
lőm a legjutányosabb árak mellett. Minden mérleget
műhelyemből hitelesítette szállítok el, egy a
műhelyemben javítottakat is. — A javítás végett hozzá-
m nem szállítható mérlegek javítására vidékre is első-
rendű munkásaimat küldöm. — A mérleg pontosságáért
kezeséget vállalok. — Munkásaim az ország elsőrendű
mérleggyárainak csoportvezetőiből vannak összeállítva.

— A nagyérdemű közönség megbizását kérem. —

Kohn Samu 508 6-24

épület-, műlakatos, drótfonógyáros és
:: mérlegjavító ::

Nagykanizsa, Magyar-utca 3 szám.

Dr. Hegedüs József

FOGORVOS

ISZLAI tanár volt asszisztense és **KOVÁCS JÁNOS**, a budapesti fogászati klinika volt
fogtechnikusa rövid ideit tartózkodásra Budapestről!

Csáktornyára érkeztek és itt a „ZRINYI“ szállodában
FOGORVOSI rendelést tartanak.

Eszközölnék fog- és foggyökér eltávolítást cocain befecskendezéssel teljesen
fájdalom nélkül. Végeznek fogtöméseket arannyal, ezüsttel, platínával, cementtel
stb. — Készítenek műfogakat (amerikai módszer szerint) a legjobb kivitelben, aranyba és
kaucsukba, aranykoronákat, aranyhidakat és minden a műfogászat keretébe tar-
tózó munkákat. **Orvosi tanácsot adnak a száj és fogak mindennemű betegségeire.**

Szegényeknek foghuzás ingyen.

570 4-*

Rendelés egész nap.

ELSŐ-MAGYAR-HANGLENEZŐGYÁR

Egy darab
kétoldalú lemez
4 K.

Nagyobb kötésünk folytán abban a kel-
lemes helyzetben vagyunk, hogy a GRA-
MOFON LEMEZEK árát leszállíthatjuk
és ezentúl

legjobb felvételi kétoldali lemezeket
4 koronáért szállíthatunk.

Kívánatra jegyzéket bérmentve küldünk:

Graner Testvérek
Csáktornya.

854 2-*

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi borpártat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó
hivatalos vegyi ellenőrzés
alatt. 856 37-52

Kapható minden jobb üzletben.

Császárfürdő Budapestben. — Nyári és téli
gyógyhely, a magyar Irgal-
masrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízü gyógy-
fürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-
medence- és kádfürdő, melyek kiváló gyógyhatással hasz-
nálnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál.
Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó-
és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve
küld

502 10-16

AZ IGAZGATÓSÁG.

Törvényesen védve. **„Kangya-sósborszesz”** Törvényesen védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitünő, nélkülözhetetlen háziszer bedörzsölésre.
nagy üveg ára 1 K. 50 fill.
867 36-52 Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyán a gyógyszerertárban
és az egyedüli készítőnél:

Sziics Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom
Zalamegye. (Számos elismerő levél).

Meghívó.

A Perlaki takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon

1909. évi július hó 25-én délután 2 órakor az intézet helyiségében tar-
tandó

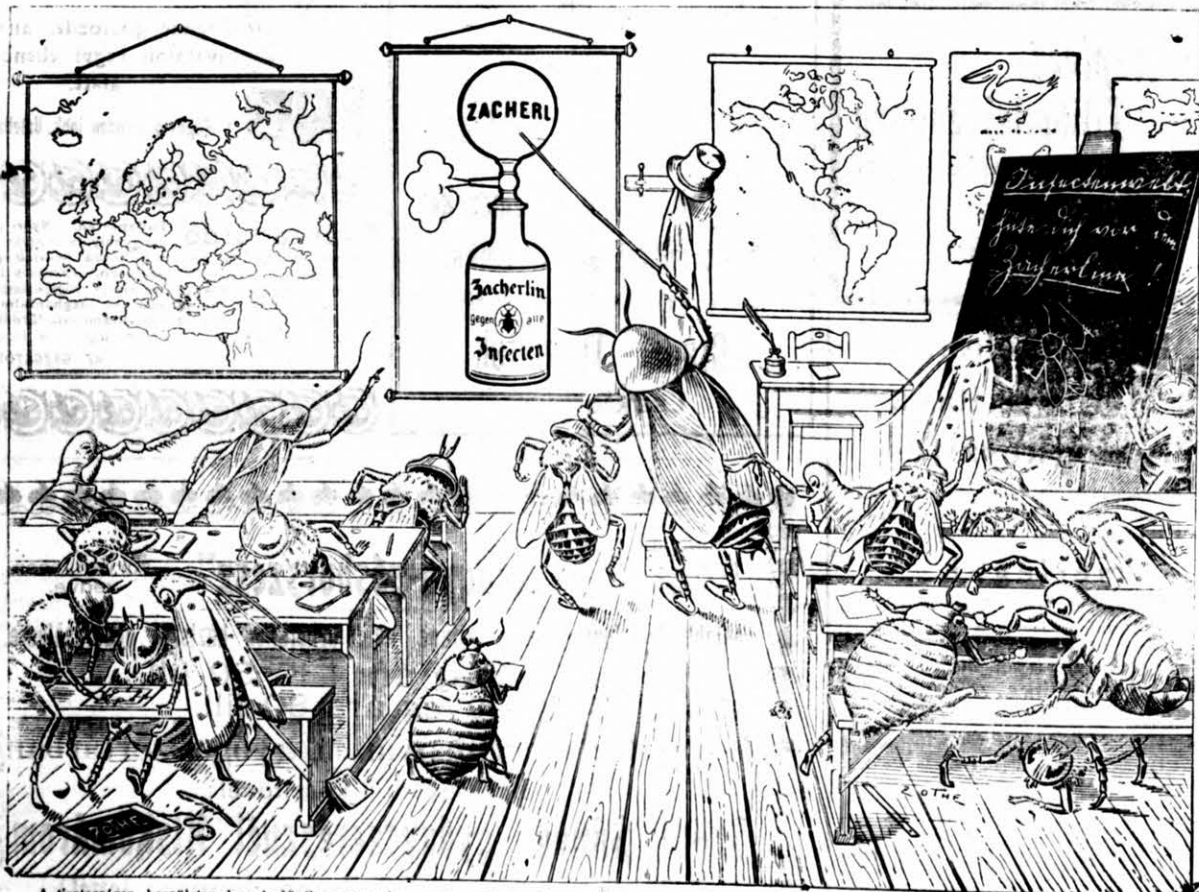
rendkívüli közgyűlésére

a társaság tisztelt részvényesei meghivatnak.

Tárgysorozat :

- 1) A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 részvényes megválasztása.
- 2) Az igazgatóság jelentése a részvénytőkének 500 drb. 400 koronás részvény kibocsátása által 200000 koronáról 400000 koronára leendő felemelését kimondó közgyűlési határozat végrehajtása tárgyában.
- 3) A részvénytőke felemeléssel kapcsolatban az alapszabályok megfelelő módosítása.

556 1-1

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha valójeg
utólrhetetlen hatásánál fogva közismert »ZACHERLINT» kér, ne akaszson
nyakába megfélemlítő surrogatunot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomtatékosan
figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megfélemlítően hasonló
üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljek a
»Zacherlin» névre.